The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VIŅĢELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena, 648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
WEDNESDAY, JUNE 22, 1966

LATVIJA
AMERIKA

50. N-RS TRESDIENA, 1966. G. 22. JŪNIJS 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VIŅĢELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4. Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466. U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U.S.A.
tālrunis 544-4278

Galvenie runātāji baltiešu pirmo masu deportāciju 25. gadskārtas aktā-manifestācijā pie Ontario parlamenta ēkas Toronto 15. jūnija vakarā: no kreisās — mācītājs Osvalds Blūmītis no Bostonas, kas informēja arī baltiešu sēru gājiena laikā vērotājus ielās, lietuviešu mācītājs Placidas Barius, kas teica svētbrīža aizlūgumu pie parlamenta ēkas, Baltijas tautu federācijas Kanadā priekšsēdis J. Simanovičius, Kanadas federālā parlamenta loceklis J. N. Mandziuks un Ontario provinces valdības sekretārs un pavalstniecības ministrs Dž. Jaremko. Foto: J. Līgers

Aizvesto piemiņas manifestācijas atskaņas

Baltijas tautu federācija Kanadā, rīkojot 14. jūnija aizvesto piemiņas sarīkojumu Toronto, šogad bija meklējusi jaunus veidus, kā saistīt iespējami plašāku vietējo iedzīvotāju uzmanību. Tādēļ sadarbībā ar baltiešu karaveterānu organizācijām un Baltijas sieviešu padomi bija noorganizēts sēru gājiens pa pilsētas centra ielām, bet galvenais akts manifestācijas veidā notika pie Ontario parlamenta ēkas. Ja līdzšinējie aizvesto piemiņas akti rīkoti telpās un galvenokārt bija baltiešu iekšēja rakstura sarīkojumi, tad šogad ar sēru gājienu bija pasvītrota politiskā nozīme, un to redzēja vairāki tūkstoši pilsētas iedzīvotāju. „Dzīvās bildēs" rādītās ainas par čekistu varmācībām, apcietinot un deportējot baltiešus, bija nepārprotama apsūdzība komūnistiskajam režīmam, tā balstītājiem un naivajiem līdzskrējējiem. To vēl jo sevišķi pasvītroja dzeloņstiepļu iežogojumā deportējamo nestais plakāts „Pad. savieniba ir celta uz cilvēku kauliem un pelē asinīs jūrā." Šī aina izteica visa sēru gājiena un manifestācijas raksturu un nolūku. Šoreiz šo faktu nevarēja apiet arī līdzīgos gadījumos vienaldzīgie un kreisi noskaņotie vietējie kanadiešu laikraksti. Liela formāta uzņēmums ar „deportējamiem" dzeloņstiepļu iežogojumā, ar jau minēto plakātu un „čekistu" priekšplānā, parādījās rīta laikrakstā „The Globe and Mail," parakstā informējot, ka baltieši atzīmējuši savu tautiešu deportācijas uz vergu nometnēm Sibirijā. Uzņēmums parādījās arī dienas laikrakstā „Toronto Daily Star," tekstā pieminot, ka deportācijas notikušas otra pasaules kara laikā. Otrs lielais dienas laikraksts „The Telegram" bija ievietojis lasītāju vēstulēs lietuvietes Pranas Alsenas atgādinājumu par Baltijas valstu traģēdiju un izteiktu cerību, ka brīvā pasaule palīdzēs Lietuvai, Latvijai un Igaunijai atgūt savu vietu brīvo valstu saimē. Bet tai pašā laikrakstā ievietota arī saruna ar māc. O. Blūmīti, kas jau kopš 1939. gada ir aktīvs pretkomūnisma cīnītājs, darbojoties arī NTS organizācijā. No ievietotā raksta satura nepārprotami izriet, ka laikraksta līdzstrādnieks pretkomūnistisko kustību iztulko kā „labā spārna" ((right - wing) darbību, lai panāktu komūnistiskā režīma gāšanu Pad. savienībā. Visumā raksts rada pilnīgi aplamu ainu.

16. jūnijā, tūlīt pēc visu laikrakstu saņemšanas, mūsu redakcija sazinājās pa tālruni ar „The Telegram" vietējo ziņu redaktoru A. Kolu (Arthur Cole) un apvaicājās par iemesliem, kādēļ viņš nav ievietojis nevienu baltiešu manifestācijas un sēru gājiena uzņēmumu, kaut viņa redakcijas fotografs gājienu un manifestāciju fotografēja. Uz to A. Kols atbildēja, ka fotografu neesot sūtījis un viņam par sarīkojumu nekas neesot bijis zināms.

(Nobeigums 4. lpp.)

Pie Latvijas karoga uz Ontario parlamenta ēkas kāpnēm 14. jūnija aizvesto piemiņas aktā-manifestācijā stāv (no kreisās) Zaiga Strazdiņa, Alberts Upeslācis un Laila Strazdiņa. Foto: J. Līgers

Kārtējais ASV valdības apliecinājums

ASV TURPINĀS IESTĀTIES PAR BRIVĪBU BALTIJAS VALSTĪS

Sakarā ar Pad. savienības izdarīto pirmo baltiešu masu deportāciju 25. gadskārtu, ASV viceprezidents H. Hamfrijs publicējis īpašu deklarāciju, kurā cita vidū teikts:

„ASV valdība, tāpat kā visu laiku līdz šim iestājas par pašnoteikšanās tiesībām baltiešiem un visām pārējām tautām. Mūsu valdība saprātīgi atteikusies kā piedot, tā akceptēt Baltijas tautu un to territoriju varmācīgo un nelegālo iekļaušanu Pad. savienībā. Tieši pretēji, mēs dažādākajos pasaules forumos, ieskaitot Apvienotās nācijas, esam atkārtoti apstiprinājuši Baltijas tautu tiesības uz suverēnitātes atjaunošanu. Mēs arī turpinām atzīt pirms otra pasaules kara pastāvējušo Baltijas valstu valdību diplomātiskos un konsulāros pārstāvjus.

Ticamas ziņas apstiprina, ka Baltijas tautas turpina cienīt un godāt savas kultūras tradicijas. Par spīti svešai okupācijai, apspiešanai un masu deportācijām, brīvības mīlestība joprojām nepazūd. Sārā, ir Austrijā, ir Čechijā bija miera vai cik... Tāpat nevar teikt, ka kara stāvoklis valdītu Igaunijā, Latvijā, Lietuvā vai kādē no padomju satelītzemēm. Un galīgs miers būs, kad viena vai otra diktatūra sev pakļaus visu pasauli...

Bet aplamas domāšanas (un ne jau pēc mūsu ieskatiem vien!) netrūkst arī šai pusē Atlantijas okeanam. ASV senātā allaž bijuši kungi ar domām, kuŗas nav šai augstajai sabiedrībai godu darījušas, bet grupa, kas pašreiz pārstāv šādu noslieci, ir skaļāka nekā agrākās, laikam jau uzlaboto un revolūcionāro komūnikācijas sistēmu dēļ.

Ikvienā valsti ar plašāku politiskās ekonomijas spektru parlamentā, tādi kungi kā Fulbraits un Morse jau sen būtu ieslīdējuši galīgi kreisajās aprindās. Nopietnākas briesmas Amerikai gan draud no tā, ka šai grupai pieder vismaz viens senātors ar tendenci kandidēt uz ASV prezidenta amatu. Mēs jau zinām stāstu par to: vienam tēvam ceļi dēli, divi gudri, bet, diemžēl, belgti un divi muļķi, bet, diemžēl, dzīvi. Senātora Fulbraita karš kā ar ASV valdību, tā ar lielo vairumu senātoru, kavē arī Baltijas valstu lietu. Kamēr ASV tautas vietnieku namā jau sen pieņemta t. s. Monogēna rezolūcija, senātā tās līdziniece iesalusi ārlietu komisijā kuŗas priekšsēdis, kā jau zināms, ir senātors Fulbraits. Uzmanīgi analizējot viņa runas kļūst skaidrs, ka viņa iecerētajā pasaulē komūnistiem ir tiešām liela teikšana, bet Baltijas valstu jautājums nokārtots un nediskutējams. Bet senātam tāpēc jāuzbrūk vēl nopietnāk, un tautiešiem vēl dedzīgāk jāraksta vēstules — gan senātoram Fulbraitam, gan katra paša dīviem senātoriem, nevienas komisijas priekšsēdis nav visspēcīgs, īpaši pret tautas balsi ne.

Vēl viens aspekts tautu attiekšmēs skar latviešus. Studentu starptautiskais kongress šogad notiks Kenijā, Afrikas austrumu pusē. Uz šo kongresu savus pārstāvjus ūtīs arī Latvieša studentu centrālā savienība, lai tur skaļi atgādinātu, ka zemē, kas pati vēl nesen bija kolonija, ir sapulcējušies tādi studentu pārstāvji, kas pārstāv koloniālas imperijas Eiropā; un arī tādi, kuŗu zemes un tautas nonākušas vergu stāvoklī. Bet ceļš uz Kēniju ir tāls un dārgs, materiālu sagāde un uzturēšanās arī, un jādomā, ka LSCS ņemtu pretim ziedojumus; tāpat jādomā, ka ir ALA, ir LNAK tos labprāt pieņemtu un pārsūtītu šo vajadzībai.

„Dzīvā bilde" baltiešu sēru gājienā Toronto ielās ceļā no pilsētas valdes nama uz Ontario parlamenta ēku. Foto: J. Līgers

Dr. Lalmonis Streips

Laikmets, kuŗā dzīvojam

Divas interesantas ziņas no pārjūras nodarbina arī latviešu prātus. Pirmā ir Latvijas zelta jautājums Anglijā, kas pasvītro cinismu pašreizējā ekonomiski-politiskajā laukā. Otra — zviedra Undena nominēšana Nobela miera prēmijai.

Latvijas zelta lieta lieku reizi mums rāda, kas Latviju ir norakstījis vēstures zaudējumu rindā, kas ne. Anglija vēlas ar Pad. savienību panākt starptautiskajā likumdošanā neatļautu darījumu: tirgoties ar okupētas territorijas mantu un īpašumu. Arguments, ka territorija nav okupēta, bet likumīgi iekļauta Pad. savienībā pēc tautas nobalsošanas jeb plēbiscita, protams, ir smieklīgs. Bet Anglija tomēr nebaidās ar šo argumentu rīkoties, saskaņot, ka kāda nākošā Latvijas brīvvalsts valdība no tās nevarēs šo iztirgoto mantu piedzīt. Gribas teikt, ka varēs gan!

Undena jautājumā Zviedrijas latviešu un baltiešu organizācijas jau ir protestējušas Norvēģijas parlamentam, liekas, ka nebūtu nepareizi ja to darītu arī citas latviešu grupas. Undena kandidatūra uz miera prēmiju ir lielāks izsmiekls Nobela prēmiju konceptam nekā literatūras prēmijas piešķiršana Šolohovam pērnā gadā. Tādu mieru, kādu veicinājis Undens, aplieciņāja arī Adolfs Hitlers: ir Sārā, ir Austrijā, ir Čechijā bija miera vai cik... Tāpat nevar teikt, ka kara stāvoklis valdītu Igaunijā, Latvijā, Lietuvā vai kādē no padomju satelītzemēm. Un galīgs miers būs, kad viena vai otra diktatūra sev pakļaus visu pasauli...

Bet aplamas domāšanas (un ne jau pēc mūsu ieskatiem vien!) netrūkst arī šai pusē Atlantijas okeanam. ASV senātā allaž bijuši kungi ar domām, kuŗas nav šai augstajai sabiedrībai godu darījušas, bet grupa, kas pašreiz pārstāv šādu noslieci, ir skaļāka nekā agrākās, laikam jau uzlaboto un revolūcionāro komūnikācijas sistēmu dēļ.

Ikvienā valsti ar plašāku politiskās ekonomijas spektru parlamentā, tādi kungi kā Fulbraits un Morse jau sen būtu ieslīdējuši galīgi kreisajās aprindās. Nopietnākas briesmas Amerikai gan draud no tā, ka šai grupai pieder vismaz viens senātors ar tendenci kandidēt uz ASV prezidenta amatu. Mēs jau zinām stāstu par to: vienam tēvam ceļi dēli, divi gudri, bet, diemžēl, belgti un divi muļķi, bet, diemžēl, dzīvi. Senātora Fulbraita karš kā ar ASV valdību, tā ar lielo vairumu senātoru, kavē arī Baltijas valstu lietu. Kamēr ASV tautas vietnieku namā jau sen pieņemta t. s. Monogēna rezolūcija, senātā tās līdziniece iesalusi ārlietu komisijā kuŗas priekšsēdis, kā jau zināms, ir senātors Fulbraits. Uzmanīgi analizējot viņa runas kļūst skaidrs, ka viņa iecerētajā pasaulē komūnistiem ir tiešām liela teikšana, bet Baltijas valstu jautājums nokārtots un nediskutējams. Bet senātam tāpēc jāuzbrūk vēl nopietnāk, un tautiešiem vēl dedzīgāk jāraksta vēstules — gan senātoram Fulbraitam, gan katra paša dīviem senātoriem, nevienas komisijas priekšsēdis nav visspēcīgs, īpaši pret tautas balsi ne.

Vēl viens aspekts tautu attiekšmēs skar latviešus. Studentu starptautiskais kongress šogad notiks Kenijā, Afrikas austrumu pusē. Uz šo kongresu savus pārstāvjus ūtīs arī Latvieša studentu centrālā savienība, lai tur skaļi atgādinātu, ka zemē, kas pati vēl nesen bija kolonija, ir sapulcējušies tādi studentu pārstāvji, kas pārstāv koloniālas imperijas Eiropā; un arī tādi, kuŗu zemes un tautas nonākušas vergu stāvoklī. Bet ceļš uz Kēniju ir tāls un dārgs, materiālu sagāde un uzturēšanās arī, un jādomā, ka LSCS ņemtu pretim ziedojumus; tāpat jādomā, ka ir ALA, ir LNAK tos labprāt pieņemtu un pārsūtītu šo vajadzībai.

Visi mīļi gaidīti sestdien, š. g. 25. jūnijā,
Saulainē, Notavasagas upes krāšņajos līčos atzīmēt tradicionālos
JĀŅU SVĒTKUS
LĪGOSIM, APLĪGOSIM, DEJOSIM!
ZVIRBUĻA ORĶESTRIS deju mūziku sāks plkst. 8-os.
Ielūdz Sv. JĀŅA DRAUDZE un SAULAINES PĀRVALDE

Biruta Senkēviča

LAI PRIECĪGI SKAN LĪGO!

Sanāciet, Jāņa bērni,
Sagaidiet Jāņu dienu!
Jāņu diena lepni nāca,
Uguni mirdzēdama.

Kā Latvijas dabā, tā arī latviešu tautas tradicijās ir iezīmējušies divi laikmeti, kas viens ar otru stāv polārā pretestībā. Tas izskaidrojams ar mūsu tēvzemes ziemeļniecisko raksturu: ziema un vasara mums gada gājumā nav tikai dažādas pakāpes, kas viena otrai varētu būt daudzmaz rada, bet ziema, kuras saskumā mēs sauli gandrīz neredzam, ir pilnīgi noliegums tai gaismas dienai, kas Jāņu laikā pat pusnakts debesīm piešķir starotu blāzmu. Šie pretstati kļuva nozīmīgi arī ieražu veidošanā. Kā ziemā mūsu senču raksturīgākās ieražas grupējas ap Ziemsvētkiem, kuru visas ieražas, kā lāču dīdīšana, čigānos iešana vai maskošanās, atbilst tumsas laikmetam, jo ar šīm izdarībām grib atbaidīt tumšu, tumsas garus, tā pilnīgi pretstatīgi viss izskatās Jāņos. Saivakarā mūs apņem savāds gaisums, mēs nonākam dīvainā sapņu varā, kas aizrauj mūs savā burvestības reibumā, mēs kļūstam vienoti savā siržu ritmā un asins pulsā. Kaut daudz no mūsu bagātā tradiciju pūra ir aizmirsts, Jāņu izdarības mums vēl katram zināmas un ir viens no krāšņākajiem ziediem mūsu tradiciju vainagā.

Par mūsu Jāņa vārda pirmsākumu nosaukumu pastāv dažādas domas. Pēc prof. K. Straubberga pētījuma Jānis ir vīriešu vārds no ebreju valodas Johanān (Dievs ir žēlīgs), kam atbilst vācu Johans (Johann, Johannes), poļu, čechu un holandiešu Jans (Jan), franču Žans (Jean) un Žano (Jeannot), itāliešu Džovani (Giovanni), spāņu Huans (Juan), angļu Džons (John), ungāru Janošs (Janos), krievu Ivans un arī latviešu kristībvārds Žanis. Tā kā Jāņu dziesmās apdziedātais Jānis un Jāņos svētītais kults nav izskaidrojams ar krist. baznīcas Jāņa ietekmi, tad jāpieņem, ka šis pagāniskais kults pastāvējis jau pirms vācu ienākšanas Latvijā, kur šis vārds saistījās ar romiešu Jāna (Janus) vai kādas citas pagānu dievības nosaukumu.

Vispār, Jāņu vakara tīcējumos varam atrast daudz paralēļu citās tautās, bet it sevišķi vācu saulgriežu svētku izdarībās. Tomēr netrūkst arī īpatību, sastopamas tikai pie mums. Zēl, ka šīs jaukās tradicijas ar katru gadu vairāk izbāl, jo dzīves steigā aizmirstam pagātnes daiļuma vērtību un paši savas latviskās dvēseles lielo bagātību.

Protams, trimdas apstākļi un rūpes par nezināmo rītdienu mums uzliek lielus uzdevumus, prasa izturību un visu spēku sakopošanu. Bet neaizmirsīsim, ka mūsu vidū ir jaunatne, kurai ne tikai jāizprot šī laikmeta skarbums, bet arī mūsu tautas gars, lai tieši še, svešumā, nostiprinātu **savus sirds un dvēseles spēkus.** Tieši tagad sirdij un dvēselei jābūt par galveno mūsu dzīvības un spēka avotu. Mums jābūt nomodā par dārgo mantojumu, kuru esam saņēmuši no mūsu senčiem un kas mums jānodod mūsu pēctečiem.

Jāņi ir saules, dzīvības un augļības svētki. Pats lielais auglības dievs izsējis druvās, sētās un plavās savu svētību un aicina arāju cilti piedalīties šais dižajos svētkos. Šai dzīvības priekā pat piedalās augstākas būtes, rīta un vakara blāzma sadodas rokās, kā tautas dziesma saka:

Jāņu diena svēta diena
Aiz visām dieniņām:
Jāņu dienā Dieva dēls
Saules meitu sveicināja.

Jāņos tautas ticība liek ziedēt pat noslēpumainajai papardei, kuru vēl neviens nav ziedam redzējis. Ap šo teiksmaino ziedu vijas dažādas teikas un nostāsti. Neskaitāmi ir Jāņu nakts noslēpumi, kurus pazīst ne tikai latvieši, bet visas Eiropas tautas. Pēc tautas nostāstiem šis briniškīgais papardes zieds uzzied vienīgi Jāņu nakti ap pusnakti un zied tikai īsu brīdi. Ziedi ir gan sudraba, gan zelta, dažbrīd arī īsta dimanta. Tautas tradicijas šim ziedam piedēvē brīnišķīgu spēku. Ja kādam izdodas šo ziedu iegūt, tam piepildās visas vēlēšanās, viņš arī zinātnu visus pagātnes un nākotnes noslēpumus. Ja ziedu ielikšu pastalās, tad visur varēšu iet, un neviens zieda īpašnieku neredzēšu. Pat tālus cilvēkus viņš spētu atsaukt. Arī vācu teika stāsta, ka kāds saimnieks Jāņu vakarā aizgājis uz mežu meklēt noklīdušos lopus. Fjot cauri papardēm, zābakos iebirušas dažas paparžu sēkliņas. Kad viņš pārnācis mājās, māji nieki gan dzirdējuši viņa balsi, bet neredzējuši viņu pašu. Tikai pēc tam, kad vakarā, gulēt ejot, saimnieks novilcis zābakus, viņš kļuvis citiem redzams.

Daudz un dažādu nostāstu saistās ap šo ziedu, bet galvenie tā meklētāji bija un būs jaunieši. Un kaut šis zieds nav sameklējams, taču skaists ir mistiskais ceļojums labklājības un laimes meklēšanā. Arī tautas dziesma saka, ka papardīte zied Jāņu nakti, zelta migliu miglodama.

Ne tikai jauno, bet arī pārējo cilvēku sirdis plūst pāri visu viņi grib puškot, visur dziedāt, ziedēt un visādā veidā atbildēt lielās gaismas un dzīvības devējai saulei. Zemkopja galvenās rūpes ir, lai ziedi ienāktos augļos. Jāņu nakti cinās gan labas, gan launas būtnes, un šai cīņā piedalās arī cilvēki. Mūsu senči, tāpat kā daudzas citas indoeiropiešu tautas, piedēvēja jāņzālēm sevišķu spēku dažādu launumu atvairīšanā, svētības un veselības iegūšanā.

Prof. Šmits domā, ka senāk Jāņu dienu sauktuši par ziedu dienu, jo to svinot pašā ziedu laikā. Trīs reizītes vien aizgāju
ar māmiņu baznīcā:
Ziedu dienu, lapu dienu,
Māras dienu saderēja.

Arī prof. L. Adamovičs domā, ka seno latviešu saulgriežiem šāds nosaukums varētu būt. Tikai E. Brastiņš saka, ka Jāņu nosaukums esot īsti latvisks, jo romieši pirms Kristus dzimšanas pazinuši divsejaino Jānu, kas esot veca āriešu dieviba, kuras viena sejas puse rādot uz ziemu, bet otra uz pavasari. Pēc viņa domām šāds vārds esot saglabājies arī pie mums, tikai kristīgā ticība, sastapdamās ar šiem svētkiem, ielikusi tajos jaunu jēgu, daudzinādama Jāni Kristītāju.

Cik izdevies noskaidrot, mūsu senči svinējuši, tāpat kā mēs, zāļu—Jāņu dienu. Šo svētku raksturīgākās tradicijas ir jāņzāļu plūkšana ,vainagu vīšana, un māju greznošanai ar zaļumiem, kā arī līgošana un jāņuguns—pūdeles, pudeles dedzināšana. Kaut gani, meitas un puiši jau divas
ta viss jau bija sagatavots svēt- Ieradās arī pirmie līgotāji —
nedēļas pirms svētkiem līgoja, ku uzņemšanai — alus pagata vots, plāceņi izcepti, jāņusiers
taču īsta līgošana notika Jāņu vots, plāceņi izcepti, jāņusiers sasiets, medus saraudzēts un
dienas piekšvakarā jeb t. s. zā- telpas pienācīgi uzpostas. Mājas
ļu dienas vakarā, kad arī šī svēt- laudis tērpās svētku rotā un go-
ku swinēšana sasniedz kulminā- dam uzņēma savus lielos svēt-
ciju. kus.

Mūsu senči ticēja, ka lupstāji, sērmūkšļi un citi augi ar savu specifisko smaržu ir neatvairāms spēks visāda launuma atvairīšanai. Arī dzeloņaugus — dadžus, nātres un ērkšķus iedūra pie lopu laidara, lai raganas un skaugi nevarētu iekļūt kūtī, noburt lopus un noskaust pienu.

Arī Mancelis visās Jāņu izdarībās redz burvības pretlidzekļus, pareģošanu un beidzot piemin arī jāņugunis; tātad — pirmajā vietā cīņa pret launajiem gariem, burvjiem un raganām, kas no šīs nakts svētības iegūst arī sev, ar to kaitējot auglībai.

Zāļu dienā pirms saules rieta jāsaplūc visādas ārstniecības zāles, kuŗas tad lieto visu gadu dažādām slimībām: „Visa bija Jāņu zāle' u. t. t.

Saplūktos ārstniecības augus, kā graudzāles, vilku mēles, devīnviru spēku, kumelītes, vībotnes, culdurenes un citas, kādā ēnainā vietā izkaltēja un lietoja kā ārstniecības līdzekļus. Arī daļu meiju un sanestos vainagus uzglabāja līdz govju atnešanās laikam, kad savārīja un deva govīm, lai tās dotu daudz piena. Meijas apsprauda ap laukiem un dārziem, lai putni neēd sējumus. Arī bērnus mazgāja jāņzāļu novārījumā, lai tie būtu veseli un meitenēm būtu laba sejas krāsa. Tāpat dažas puķes glabāja tējai.

Jāņu vakarā pirms saules rietam bija viss jau gatavs. Ku uzņemšanai — alus pagatavots, plāceņi izcepti, jāņusiers sasiets, medus saraudzēts un viņi nāca dziedādami un jāņzāles kaisīdami, lai aizdzītu launumu un nestu labklājību. Tādēļ arī katrā mājā viņus centās laipni uzņemt un pacienāt. Saimniece cienāja ar sieru un plāceņiem, bet saimnieks ar degvīnu un saldu alutiņu, lai mieži augtu griezdamies. Ja saimnieks ar saimnieciti kā skrpojās, tad jāņabērni viņiem piedraudēja:

Alu, alu, Jāņa tēvs,
Tev ir mieži tīrumā!
Ja nedosi saldu alu,
Izmīdīšu miežu lauku.

Vai atkal:

Sieru, sieru, Jāņa māte,
Tev ir govis laidarā!
Ja nedosi saldā siera,
Paliks govis ālamnīcas.

Ja pa ceļam līgotājiem pietrūka vainagu un jāņzāļu, viņi tās saplūca no jauna un visur bagātīgi dalīja.

Visas bija Jāņu zāles,
Ko pūš Jāņu vakarā:
Vībotnītes, papērsnītes,
Dzeltenās kriņģelītes.

Ko Jāņu naktī novēlam citiem, to citi novēl mums pašiem. Tādēļ vecas paražas prasa, lai neviens nepalīktu mājās, bet likšmodami un labu vēlēdami, staigātu no sētas uz sētu. Sevišķi jaumiem jaudīm **Jāņu nakts bija izšķiriga turpmākajam liktenim,** jo Jāņu naktī parasti notika bildinājumi un dažbrīd tika arī norunātas kāzas.

Visu mūžu pieminēsu,
Ko dabūju Jāņu naktī.

(Nobeigums nāk. numurā)

LATVIJA

50. N-rs TREŠDIENA, 1966. G. 22. JŪNIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vindelis, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sanāmdarba redakcijā, tālr. 362—3289;

Ieķēlietu redaktors — Rūdolfs Norīda, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Apvienotā redaktore — Inta Poriņēka, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Zanis Zentiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 2, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Stirante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neiztotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir raksttāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas teļu.

Siera siešana un alus darīšana

Dr. agr. J. Zariņš žurnāla „Technikas Apskats" 41. numurā par latviešu sieriem raksta:

„Vai senos laikos un klasiskajā laikmetā Latvijā sieri ražoti, par to vēsti vienīgi senie arābu un romiešu raksti, bet mums pašiem par to nav nekādu ziņu, ne norādījumu. Senie ēģiptiešu jau pirms 4000 gadiem pazina zāļu sierus, kuŗus pagatavoja šādā veidā: Māla krūzē ielēja pienu un krūzes kaklu aizbāza ar sehišķu zāli — visku (visca). Pēc dažām dienām piens sarūga un zāļu sulas sabiezinās, atgādinādama jogurtu. Tai laikā latviešu vai baltu ciltis dzīvoja Višlas un Ņemunas upes apgabalā. Senie arābu raksti vēsti, ka notikusi tirgošanās ar jatvingu un galindu tirgotājiem. Domājams, ka toreiz mūsu senči jau bija iemācījušies skābā piena siera gatavošanu. Latviešu **mājas piena** jeb **sāls** siers ir pilnīgi līdzīgs seno ēģiptiešu sieram.

Vecā derība vēsti, ka Izaks savam dēlam Dāvidam devis 10„svaigu sieru" (1000 g. pr. Kr. dzimšanas). Austrumprūšu sienā gatavotais jeb „pašu sētas" siers pilnīgi atgādina Mezopotamijā, Kanaānā un citos tuvējos apgabalos ražoto sieru. Interesanti atzīmēt, ka nekur citur Eiropā šis siers nav sastopams, kā vienīgi Austrumprūsijā un Tuvajos austrumos.

Laikā no 1550.—146. gadam pr. Kr. dzimšanas grieķu un romiešu rakstnieki dod ļoti labu pārskatu par siera ražošanu. Vācu profesors Fleišmans apgalvo, ka senie grieķi braukuši uz Baltijas jūras piekrasti un tirgojušies ar turienes tautām. Romiešu vēsturnieks Tacīts raksta, ka tautas pie Baltijas jūras ražo dzintaru, medu un sieru. Latviešu vēsturnieku apgalvojums, ka Jāņu siers ir latviešu oriģinālražojums, nekur vēsturē un zinātnē negūst apstiprinājumu. Latviešu Jāņu siers ir īpats, kas pagatavošanas un satura ziņā tomēr atšķiras no lietuviešu, austrumprūšu un arī bavāriešu sieriem (Kuemmelkaese, Bierkaese u. c.). Liekas ,ka grieķi būs iemācījuši latviešiem taisīt skābo pienu sieru, kuŗu latvieši tad piemērojuši vietējām izejvielām un vietējo iedzīvotāju garšai, un tā būs radies Jāņu siers."

VĀRĪTAIS JĀŅU SIERS

1 kg biezpiena, 75 gr sviesta, 1 ola, ½ litra piena vai salda krējuma, sāls un kimenes pēc garšas.

Jāņem vecāks, mazliet appelējis biezpiens. Gadījumā, ja biezpiens skābs, pieliek sodu, kas neitralizē skābi. Pirms gatavošanas biezpienu samaļ gaļas mašīnā, pievieno sviestu, pienu vai krējumu, sāli un ķimenes, iepilda ar sviestu ieziestā katliņā un maisot vāra tik ilgi, kamēr masa, uzpilināta uz šķīvja, izskatās caurspīdīga un ātri sabiezē. Īsi pirms gatavības pievieno sakultu olu. Gatavo siera masu salej ar ūdeni izslacītā formā vai ķīvī un atstāj atdzisināt, kamēr masa sastingst.

Gatavam labam sieram jābūt pamīkstam, caurspīdīgam, iedzeltenā krāsā ar īpatu garšu.

JĀŅU SIERS

2 mārciņas biezpiena, 4—5 litri salda piena, ½ litrs ūdens, 1 tase saldā krējuma, 3 olas, 2 ēdamkarotes sviesta, ķimenes un sāls pēc garšas.

Biezpienu izberzē caur sietu vai samaļ gaļas mašīnā. Ūdeni un pienu katļā uzvāra. Olas sakuļ un piejauc biezpienam. Visu ieliek karstā pienā un jauc, kamēr atdalās sūkalas, tad visu salej mīkstā, šķidrā drēbē un, maisot un kustinot, notecina sūkalas ,piejauc krējumu, ķimenes un sāli. Drēbi virspusē sasien, izveido apaļu un uzliek tai nelielu slogu.

Gatavu sieru var pārziest ar sviestu un ielikt cepeškrāsnī vieglai apbrūninināšanai.

JĀŅU ALUS

4—5 mārciņas rupjas maizes, 8—9 litri ūdens, 2 mārciņas cukura, raugs un apiņi.

Rupjo rudzu maizi vai garozas sakaltē cepeškrāsnī brūnas, tad pārlej ar vārošu ūdeni un atstāj pa naktī mirkt. Rītā šķidrumu nolej, pieliek tam cukuru, atšķaidītu raugu un novārītus apiņus, tad raudzē, kamēr virspusē sarodas putas.

Dzērienu, iepildītu pudelēs un novietotu vēsā vietā, var glabāt pāris nedēļu.

Eduarda Vingŗa vinjete un ilustrācijas

(108. turpinājums)

Rītā esam pārguruši. Arī mūsu nervi saspīlēti līdz pēdējam, kad dodamies uz pirmo lekciju universitātē.

Simpatiskais Latgales zēns Pīters, Laimoņa draugs Elmārs un daudzi citi aizvadītajā naktī aizvesti nezināmā virzienā. Acumirklī apcietināto un aizvesto skaits no mūsu vidus vēl nav zināms. Kaut izteikti brīdinājumi, studentu rindas lekcijās tomēr paretas, jo bailu dēļ daudzi riskē ar neierašanos augstskolā.

Arī dienā mašīnas ar čekistiem drāžas ar tādu pašu steigu šurp un turp, gan vezdamas savus satvertos upurus, gan pēc paveikta uzdevuma atgriezdamās savos izejas punktos, lai saņemtu jaunus rīkojumus. Apcietinātie redzami vaļējās mašīnās, ceļos noliktī. Viņus apsarga bravūrīgi varasdarbu veicēji, slienot šautenes ar durkļiem pret sāknupušajiem stāviem.

Dace paklusi stāsta, ka redzējusi operdziedoni Mildu Brechmani - Štengeli, arī ceļos nospiestu, kādā vaļējā mašīnā. Vienā kleitā, ar pleciem apmestu baltu šalli, viņa lepnā spītā slējusies pretim krievu durkļiem pat ceļos noliekta. Bet viņa esot vesta čekas, nevis šķirotavas virzienā, kā pārējie arestētie. Liekas, ka viņa apcietināta tieši operas mēģinājuma laikā. Jau sen dzirdēts, ka Milda Brechmane - Štengele pretojusies parakstīt nolīgumu ar komūnistiem, ka kalpos padomju mākslai. „Padumjo mākslai mūsu Štengele nekalpos!" sagrozot vārdus, vienmēr dzirdēja runājam latviešu sabiedrībā. Un patiešām, — Milda Brechmane - Štengele nav dziedājusi nevienu propagandas dziesmu. Šī nostāja latviešu sabiedrībā bija zināma, kādēļ viņai atlika tikai parādīties uz skatuves, lai operas zāle dārdētu aplausos un ovācijās. Ne mazākus sumināJumus viņa vienmēr saņēma pēc katras nodziedātās ārijas, bet izrādes nobeigumā baltu vai pat sarkanbaltu ziedu kalnus. kaut Rīga kopš okupantu ienākšanas liekas pilnīgi iztukšota no ziediem. Tirgū stāv sievas ar papīra puķēm, kuŗas krievietes pērk ar labpatiku . . . Laudis paslepus cits citam teikuši, ka nav prātīgi mākslinieci šādas demonstrātīvas ovācijas izrādīt, jo ar tām var viņai nodarīt launumu. Bet tās palika tikai tukšas runas, jo sirdīm pavēlēt nevar.

Lielākā Brechmanes - Štengeles skauģe visu laiku bijusi dziedone Elfrīda Pakule, kas tagad precējusies ar baritonu Daškovu. Pakules koloratūra vēl arvien laba. bet viņa latviešiem kļuvusi nesimpatiska un iesaukta par Staļina lakstīgalu, jo Kremļa valdnieks viņai dāvinājis sermuliņa apmetni, ar kuru dziedātāja parasti uzstājas koncertos. Vai tas būtu Pakules nodevīgais darbs, ka Brechmane - Štengele no jauna apcietināta? Pilnīgu skaidrību šādās lietās jau nekad neuzzinā, daudzi paziņas tomēr apgalvo, ka Staļina lakstīgala nav varējusi paciest aplausu trūkumu savās uzstāšanās reizēs, salīdzinot ar ovācijām, kādas izpelnījās Brechmane - Štengele.

Pirmai Bērtuļa naktij seko otra un trešā, tāpat dienās redzam tās pašas ainas ielās. Kaut nezinām, vai tam maz kāda nozīme, mēs naktis turpinām pavadīt mežā. Fiziski pārguruši un dvēseliski deprimēti, gandrīz jau pilnīgi apatiski, pēc trešās nakts ejam, nekā vairs nedomādami, uz manu māju, lai beidzot izgulētos.

Pie mums apcietinātāji nav bijuši, bet abās blakusmājās vairākas ģimenes aizvestas.

Deportācijas šai reizei beigušās. Tā laudis cits citam pačukst no nezināma avota nākušu ziņu. Noteiktā stundā un minūtē tās sākušās, tikpat precīzi arī pabeigtas.

Kad satieku Līviju, viņa, mani aiz elkoņa satvērusi, velk prom no citiem, un viņas acīs ir asaras. Saprotu, ka noticis kaut kas ļauns.

„Stāsti . . ." mudinu šņukstošo draudzeni.

„Mana māte ir prom . . ." tikko sadzirdami izdveš Līvija.

„Jā, kur tad viņu apcietināja? Vecāķos? Tu taču teici, ka viņa pašreiz uzturas Rīgā pie tevis."

„Ak, tas ir garāks stāsts." draudzene saraustīti atbild. „Viņa uzturējās pie manis šo nedēļu, jo bija kārtojamas kādas lietas ministrijā. Bet tas nenotika slēpšanās nolūkos, jo māte bija patiešām pārliecināta, ka izsūtāmo sarakstā nevar atrasties."

Līvijas māte bija Vecāķu skolas direktrise, kādēļ viņai skolas lietās bieži nācās ierasties izglītības ministrijā.

„Parasti taču apcietināmos meklē viņu dzīvesvietās," nesapratnē brīnos, „bet tu saki, ka viņa bija Rīgā."

„Vecāķos ieradušies apcietinātāji. Iemesls: mātes pirmais vīrs, kas miris jau pirms 17 gadiem, bijis ārzemju valsts sūtnis . . ."

„Neiedomājami!" vairāk skaļi domāju, nekā runāju. „Pēc tam viņa taču atkal apprecējās, un kad nelaimes gadījumā mira arī otrs vīrs, salaulājās trešo reizi. Ja tad vēl par vainu un nodarījumu atrod pirmo vīru . . ."

„Klausies tālāk," mani pārtrauc Līvija. „Tā kā māte atradās Rīgā, tad Vecāķos viņas vietā arestēja manu patēvu un piedevām arī viņa vecākus."

„Vēl tavās kāzās viņš jokojās ar savu īsta proletārieša izcelsmi, visi viņa senči esot bijuši zvejnieki . . ."

„Tā arī ir, bet — vai kāds to prasīja? Kad mātei kaimiņiene atveda šo Ijāba vēsti, viņa tūlīt devās atpakaļ uz Vecāķiem un lūdza milicijā apcietināšanu, ja jau tāda vaininiece par savu slikto gaumi — pirmo vīru — esot, bet lai atlaižot viņas nevainīgo pašreizējo vīru un tā vecākus. Vecāķu milicijas priekšnieks, kas allaž pret iecienīto skolas direktrisi bijis laipns. juties kā nopērts suns. plātījis tikai rokas un noteicis:

— Pavēle no augšas, biedrene direktore. Plāns bija jāizpilda. Jūs nebijāt klāt, tā paņēma jūsu vīru un viņa vecākus.

Māte lūgusi. lai vismaz tos vecos laudis atlaiž mājās, par ko pati labprātīgi došoties trimdā.

— Nevar, biedrene, — atkal skaidrojis milicijas priekšnieks. — Kārtībai jābūt, apcietināto skaitam jāsaskan!

— Bet tad jau abi vecie cilvēki ir par daudz jūsu skaitliskajā plānā! — protestējusi māte. — Mans vīrs paņemts manā vietā, bet kā ar viņa vecākiem?

— Divi jūsu kaimiņi, tur, pāri ielai bija aizbēguši . . . Plāns jāpilda. skaitļiem jāsaskan! Bet nerunāsim par to, biedre, jūs tik un tā nesaprastisit, — it kā aizrunājies par tālu, sarunu centies izbeigt milicijas priekšnieks.

(Turpinājums sekos)

Raimunds Caks

Atmiņas par dr... Emilu Skujenie...

2 Latviešu-lietuviešu vienības biļetenā „Aistija" nogrāfiju par pērnā gada 11. jūnijā mirušo raks... gada biedru Emilu Skujenieku sācis sagatavot J... Vācijā, kas lūdz iesūtīt materiālus, kuŗi darba... sakārtošanai varētu būt noderīgi. Nule sniedzām... atmiņas par Emilu Skujenieku sakarā ar raksta... nāvesdienu, bet kopmozaikas veidošanai par ne... personību, lieti pakalpo arī sekojošie R. Caka ... tiņi.

„Vārda pēc" Emilu Skujenie... ligi krāj naudu, l... ku pazinu jau daudzus gadus; ties klavieres. K... zināju, ka politiski viņš pieder beidzot istenojie... man pilnīgi pretējam nogrupē- stiepj piektā stā... jumam, bet viņa dzejoļi, cik mu nam nesējam p... biju tos lasījis, saistīja un im- klavieres krīto... ponēja ar kādu tuvu un sirsnīgu nesēja — instru... toni un noskaņu. īpašnieka pirks...

Ja nemaldos, tad 1942. gadā kropls uz visu ... izdevniecība „Zemgale" Jelgavā ēdēja! Sapnis ... bija izsludinājusi sacensību stās- klavierēm mu... tiem. Zūrijas komisija, kuŗā dar- puts klavierspēl... bojās rakstnieks Ernests Aistars, nevar spēlēt... avīzes toreizējais cenzors Ri- Šī mūsu neti... chards Bekers un šo rindiņu rak- bija pirmais pār... stītājs, godalgoja stāstu „Kla-vieres". Atverot aploksnes, konstatējām, ka stāsta autors ir Emīls Skujenieks. Viņš man vēlāk atzinās, ka godalgas saņemšana sagādājusi lielu prieku, arī — politiskā ziņā; viņš bažījies, vai kādreizējās „kreisās" pagātnes dēļ viņam pieļaus saņemt šādā veida publisku atzinību. Pieļāva! Stāsts bija atzits, arī pret autoru iebildumu nebija.

Godalgotā stāsta sižets: kāds trūcīgs jauns cilvēks, liels klaviersp... mīļotājs, no daudz kā atteikdamies un skopodamies,

Laikraksta „... Caks, Emils ...

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Daugavas Vanagu mēnešraksts" Nr. 3 (107), izdevums Latvijas brīvībai un labākai nākotnei, šāgada maija-jūnija burtnīca, 80 lpp.

„Dārgā Vēsts" Nr. 2, raksti evaņģelizācijai un gara rosmei, Sauciena no Golgātas šāgada pirmā ceturkšņa izdevums, redaktrise Tabita Jaunzariņa, 22 lpp.

„Sporta Apskats" Nr. 191 (341), mēnešraksts latviešu sportistiem svešumā, šāgada maija burtnīca, 16 lpp.

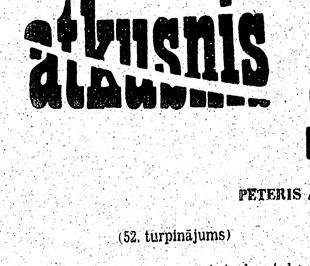

PETERIS A...

(52. turpinājums)

„Manas dāmas un kungi, te kaut kas ... kā vajadzētu," iesāka Imants, kad Imre ... beidzis. „BBC ziņo. ka pie Miškolcas savi... krievu tanku spēki. Kadars pametis Budap... pā ar krievu lidmašīnām. Kāpēc viņam tie... bija jāpamet Budapešta? Kamēr pēdējā kri... ku vienība nav pametusi Ungārijas territo... viens solījums nav vērā liekams. Arī latvie... niekiem viņi 1941. gadā rīkoja kopīgus m... lai to laikā visus apcietinātu un nogalin... runas Čepelē var būt tikai lamatas, tikai ... šanas gājiens. Es nezinu kapēc, bet man ... jauta, ka tas ir tikai velniškīgs blēžu tri...

„Bet ja mēs neticēsim ģenerālim Kir... tad lai ticam? Kāda vajadzība viņam mal... gāru tautu un visu pasauli?" Imre kļuva dīgs. „Ja jums ir labāka informācija, lieci... dā. Mums pagaidām labāku ziņu nav. Rī... mani atkal informēs valdības pārstāvis te...

„Ko tad mēs rīt darīsim?" jautāja ... Arī viņš bija kļuvis nepacietīgs. „Ja arī ... nām visos sīkumos, kas notiek Ungārijā ... zina, ko paši darīsim. Mēs taču neesam tū... būt katra mūsu vilcināšanās, katra nokav... da un minūte ir neaizstājama. Es nedo... drausmīgākais ienaidnieks jau salauzts. Č... var nosist ar vienu triecienu. Polija, R... Bulgārija un Čechoslovakija vēl nav brīv...

VIJA

ENA, 1966. G. 22. JŪNIJS

KCIJA TORONTO.

lfrēds Vinčels, 508 Palmerston
ir. 531—4533;
Silvija Ancāne, sasniedzama re-

dolfs Noritis, 1749 Victoria Park
, Ont.; tālr. 759—8076;
Porinieks, 26 Underhill Dr., Don
;
entiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 8,

EIROPĀ:
inster/West f., Von Einem Str. 19.
ptus pēc vajadzības īsināt. Ne-
labā, bet uz vēlēšanos sūta at-
a (Kanadā) vai starptautiskais
Ar autora vārdu vai iniciāļiem
domas ir rakstītāja personīgs
atbilst arī redakcijas viedoklim.
Kanadā — par mēnesi $1.50;
$4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu
atsevišķa numura cena 20 centu.
ājumu daļā $1.60, bet tekstā
$6.40 par 1 collas slejas telpu.

Ieradās arī pirmie līgotāji — jāņabērni no kaimiņiem. Arī tie nāca ar jāņzālēm un vainagiem. Viņi nāca dziedādami un jāņzāles kaisīdami, lai aizdzītu launumu un nestu labklājību. Tādēj arī katrā mājā viņus centās laipni uzņemt un pacienāt. Saimniece cienāja ar sieru un plācenīm, bet saimnieks ar degvīnu un saldu alutiņu, lai mieži augtu griezdamies. Ja saimnieks ar saimnieci it kā skpojās, tad jaunabērni viņiem piedraudēja:

Ālu, alu, Jāņa tēvs,
Tev ir mieži tirumā!
Ja nedosi saldu alu,
Izmīdīšu miežu lauku.

Vai atkal:

Sieru, sieru, Jāņa māte,
Tev ir govis laidarā!
Ja nedosi salda siera,
Paliks govis ālavnīcas.

Ja pa ceļam līgotājiem pietrūka vainagu un jāņzāļu, viņi tās saplūca no jauna un visur bagātīgi dalīja.

Visas bija Jāņu zāles,
Ko plūc Jāņu vakarā:
Vībotnītes, papērsnītes,
Dzeltenās kringelītes.

Ko Jāņu naktī novēlam citiem, to citi novēl mums pašiem. Tādēļ vecas paražas prasa, lai neviens nepaliktu mājās, bet likšmodami un labu vēlēdami, staigātu no sētas uz sētu. Sevišķi jauniem ļaudīm Jāņu nakts bija sīkrīga turpmākajam liktenim, jo Jāņu naktī parasti notika bildinājumi un dažbrīd tika arī norunātas kāzas.

Visu mūžu pieminēšu,
Ko dabūju Jāņu nakti.

(Nobeigums nāk. numurā)

ā mira arī otrs vīrs, salau-
d vēl par vainu un nodarī-
..."

mani pārtrauc Līvija. „Tā
ā, tad Vecāķos viņas vietā
un piedevām arī viņa vecā-

iņš jokojās ar savu īsta pro-
viņa senči esot bijuši zvej-

vai kāds to prasīja? Kad
da šo Ījāba vēsti, viņa tūlīt
kiem un lūdza milicijā ap-
la vaininiece par savu slik-
— esot, bet lai atlaižot vi-
jo vīru un tā vecākus. Vec-
ks, kās allaž pret iecienīto
laipns, juties kā nopērts
s un noteicis:

as, biedrene direktore. Plāns
ījāt klāt, tā paņēma jūsu

smaz tos vecos ļaudis atlaiž
prātīgi došoties trimdā.

— atkal skaidrojis milici-
ībai jābūt, apcietināto skai-

vecie cilvēki ir par daudz
! — protestējusi māte. —
nā vietā, bet kā ar viņa ve-

iņi, tur, pāri ielai, bija aiz-
da, skaitļiem jāsaskan! Bet
dre, jūs tik un tā nesaprati-
es par tālu, sarunu centies
nieks.

ājums seko)

Trešdiena, 1966. g. 22. jūnijs, 50. n-rs. LATVIJA AMERIKA 3

Raimunds Čaks

Atmiņas par draugu Emīlu Skujenieku

2 Latviešu-lietuviešu vienības biļetenā „Aistija" ziņots, ka monogrāfiju par pērnā gada 11. jūnijā mirušo rakstnieku un LLV goda biedru Emīlu Skujenieku sācis sagatavot Jānis Sudrabiņš Vācijā, kas lūdz iesūtīt materiālus, kuŗi darba sarakstīšanai un sakārtošanai varētu būt noderīgi. Nule sniedzām O. Akmentiņa atmiņas par Emīlu Skujenieku sakarā ar rakstnieka viena gada nāvesdienu, bet kopmozaīkas veidošanai par nelaika darbu un personību, lieti pakalpo arī sekojošie R. Čaka atmiņu akmentiņi.

„Vārda pēc" Emīlu Skujenieku pazinu jau daudzus gadus; viņš pieder man pilnīgi pretējam nogrupējumam, bet viņa dzejoļi, cik nu biju tos lasījis, saistīja un imponēja ar kādu ļuvu un sirsnīgu toni un noskaņu.

Ja nemaldos, tad 1942. gadā izdevniecība „Zemgale" Jelgavā bija izsludinājusi sacensību stāstiem. Žūrijas komisija, kuŗā darbojās rakstnieks Ernests Aistars, avīzes toreizējais cenzors Richards Bekers un šo rindiņu rakstītājs, godalgoja stāstu „Klavieres". Atverot aploksnes, konstatējām, ka stāsta autors ir Emīls Skujenieks. Viņš man vēlāk atzinās, ka godalgas saņemšana sagādājusi lielu prieku, arī — politiskā ziņā; viņš bažījies, vai kādreizējās „kreisās" pagātnes dēļ viņam pieļaus saņemt šāda veida publisku atzinību. Pieļāva! Stāsts bija atzīts, arī pret autoru iebildumu nebija.

Godalgotā stāsta sižets: kāds trūcīgs jauns cilvēks, liels klavierspēles mīļotājs, no daudz kā atteikdamies un skopodamies, ilgi krāj naudu, lai varētu iegādāties klavieres. Kad šis sapnis beidzot īstenojies un klavieres stiepj piektā stāva dzīvoklī, vienam nesējam pasprūk rokas un klavieres krītot sašķaida cita nesēja — instrumenta laimīgā īpašnieka pirkstu, kas paliek kropls uz visu mūžu. Kāda traģēdija! Sapnis tikt pie savām klavierēm nu piepildījies, bet pats klavierspēles mīļotājs vairs nevar spēlēt... Skumjš motīvs.

Šī mūsu netiešā iepazīšanās bija pirmais pārrunu temats, kad biju kļuvis rīdzinieks, un mēs iepazināmies personīgi. Tas notika Rīgā, laikam 1943. gada pavasarī. Tikko bija iznācis jauns nedēļas laikraksts „Līdums". Tā izdevējs Mazajā Vērmanītī rikoja jaunā laikraksta „iesvētības" un bija saaicinājis citu redakciju pārstāvjus un prāvu pulku raksta druvas kopēju. Emīls Skujenieks bija jaunās avīzes redakcijas loceklis. Arī es tad jau biju kļuvis rīdzinieks, un mēs abi kļuvām labi draugi jau „no pirmā acu skata". Man šķiet, ka jau pieminētā godalgas piešķiršana viņā bija nostiprinājusi draudzību un uzticību pret mani.

1945. gada sākumā kādus trīs mēnešus diendienā pavadījām kopā Berlīnē, strādādami vienā redakcijā. Skujenieks ar dzīvesbiedri Vilmu bija paguvis izmukt no Pozenes apgabala pašā pēdējā brīdī. Viņam nekā vairāk nebija, kā tikai tas, kas mugurā, bet mugursomā — maza rakstāmmašīna. Badojāmies, uzlidojumu laikos kopīgi skrējām uz patvertnēm un noturējāmies Berlīnē diezgan ilgi, kamēr kara notikumu norise mūs atkal izšķīra.

Pēc Vācijas sabrukuma 1945. gada pavasarī „Saules" nometnē, Gēstachtā kopā ar Arvīdu Elgutu bijām sākuši rediģēt mazu avīzīti „Trimda". Skujenieku pāris, ja atmiņa neviļ, bija apmeties Elmshornā. Uzzinājuši par mani un „Trimdu", viņi tūlīt pārcēlās uz „Saules" nometni, un Emīls kļuva trešais kollēga avīzes vadībā. Dzīvojām arī vienā barakā. Tā veselu gadu, līdz manai atbrauksanai uz torejzējo „franču zonu", diendienā bijām kopā. Šai laikā, arī trijos Berlīnes dzīves mēnešos, viņš daudz stāstīja par savu līdzšinējo dzīvi, kas nebija viegla un saulaina.

1934. gada 15. maija pārmaiņas un laikraksta „Sociāldemokrats" slēgšana, kuŗa redakcijā Skujenieks bija darbojies, uz vairākiem mēnešiem viņu iedzina gandrīz vai badā, jo nekādu ietaupījumu nebija. Atceroties šo laiku, viņš mazāk vainoja jauno režīmu nekā savas partijas dīzdabi kļuvām labi draugi jau „no pirmā acu skata". Man šķiet, ka jau pieminētā godalgas piešķiršana viņā bija nostiprinājusi draudzību un uzticību pret mani.

1945. gada sākumā kādus trīs mēnešus diendienā pavadījām kopā Berlīnē, strādādami vienā redakcijā. Skujenieks ar dzīvesbiedri Vilmu bija paguvis izmukt no Pozenes apgabala pašā pēdējā brīdī. Viņam nekā vairāk nebija, kā tikai tas, kas mugurā, bet mugursomā — maza rakstāmmašīna. Badojāmies, uzlidojumu laikos kopīgi skrējām uz patvertnēm un noturējāmies Berlīnē diezgan ilgi, kamēr kara notikumu norise mūs atkal izšķīra.

Pēc Vācijas sabrukuma 1945. gada pavasarī „Saules" nometnē, Gēstachtā kopā ar Arvīdu Elgutu bijām sākuši rediģēt mazu avīzīti „Trimda". Skujenieku pāris, ja atmiņa neviļ, bija apmeties Elmshornā. Uzzinājuši par mani un „Trimdu", viņi tūlīt pārcēlās uz „Saules" nometni, un Emīls kļuva trešais kollēga avīzes vadībā. Dzīvojām arī vienā barakā. Tā veselu gadu, līdz manai atbrauksanai uz torejzējo „franču zonu", diendienā bijām kopā. Šai laikā, arī trijos Berlīnes dzīves mēnešos, viņš daudz stāstīja par savu līdzšinējo dzīvi, kas nebija viegla un saulaina.

1934. gada 15. maija pārmaiņas un laikraksta „Sociāldemokrats" slēgšana, kuŗa redakcijā Skujenieks bija darbojies, uz vairākiem mēnešiem viņu iedzina gandrīz vai badā, jo nekādu ietaupījumu nebija. Atceroties šo laiku, viņš mazāk vainoja jauno režīmu nekā savas partijas dīzdabiņumiem, viņš raugās reāli uz notikumiem. Bet

Laikraksta „Trimda" redakcija 1945. gada vasarā: Raimunds Čaks, Emīls Skujenieks (priekšā pa labi) un Arvīds Elguts (stāv).

Eduards Freimanis

JĀŅU ELEĢIJA

Mani Jāņi uzzied un sadeg,
Manās dienās ir piniju skurbums.
Un paņēmis sauli zem rokas,
Pats degu — pret debesīm degu.

Mani Jāņi dzisīs un plēnēs,
Mani pašu vējš pūtīs pār lauku.
Tad saule aizbēgs no manis:
Ies siliņos dievaiņus sildīt.

Savā Jāņu kalnā vēl kāpšu,
Jaunas dziesmas vēl meklēšu pelnos;
Miers krēslā un klusumā atnāks —
Kā papardes vīzijas ziedēs.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Daugavas Vanagu mēnešraksts" Nr. 3 (107), izdevums Latvijas brīvībai un labākai nākotnei, šāgada maija-jūnija burtnīca, 80 lpp.

„Dārgā Vēsts" Nr. 2, raksti evaņģelizācijai un gara rosmei, Sauciena no Golgātas šāgada pirmā ceturkšņa izdevums, redaktrise Tabita Jaunzariņa, 22 lpp.

„Sporta Apskats" Nr. 191 (341), mēnešraksts latviešu sportistiem svešumā, šāgada maija burtnīca, 16 lpp.

OAZE KAKTUSU TUKSNESĪ

LILIJAS UN LAIMDOTAS GLEŠKES KONCERTS KOLORADO SPRINGĀ

Tālajā braucienā no Detroitas uz Losandželosu dziedonēm Lilijai un Laimdotai Gleškei Denvera un Kolorado Springa bija kā mazi tramplīni. Kolorado Springā, kur dziesmas vairs tik reti atskan, grumbuļaino ceļu uz koncertu līdzināja labi ļaudis: Kolorado koŗa valdes sekretāre Ārija Timermane, latviešu skolas vadītāja Rozālija Sade, brīvmāksliniece V. Delle-Grāvīte, komponists V. Ozoliņš. No Denveras dziedones noklausities bija braucis gleznotājs Augusts Ivans ar dzīvesbiedri.

Lilija Gleške koncerta pirmajā daļā dziedāja A. Kalniņa, E. Dārziņa, J. Kalniņa un V. Ozoliņa oriģinālās dziesmas, J. Kalnieša un J. Ducmaņa tautas dziesmas. Bija skaists, aizkustinājuma pilns brīdis, kad Lilija Gleške no klausītāju pulciņa aicināja pie klavierēm komponistu V. Ozoliņu, lai programmā paredzēto viņa „Sūpļa dziesmu" dziedātu duetā ar Laimdotu. Dziesma sajūsminājā — bija jāatkārto. Šeit, kaktusu tuksnesī, pirmoreiz atskanēja V. Ozoliņa jaunā dziesma „Sūpuļa sonets" (ar maniem vārdiem). Šo dziesmu V. Ozoliņš bija komponējis maija pirmajā pusē un veltījis dziedonei Lilijai Gleškei. Lirisko melodiju dziedones sopršns it kā glāstīt glāstīja, iejūtīgi un silti. Paldies.

Koncerta otra daļa bija veltīta tikai tautas dziesmām: V. Dārziņa, T. Ķeniņa un vairums Laimdotas Gleškes. Lilija Gleške dziedāja. Laimdotas klavieru pavadījumā, Laimdota — pašai koklējot, bet abas dziedones bez klavierpavadījuma. Dziedonēm ir brīnišķīga māka jau ar pirmo dziesmu aizraukt neuzticību, ātri iesildīt un skurbināt, koncerta beigās ar duetiem pacelt klausītāju dziesmu gaismā.

Lilija (pa kreisi) un Laimdota Gleške dzied tautas dziesmu duetus Kolorado Springā. Foto: E. Zirnītis

Aizkustinājā arī tas, ka Laimdota, trimdā uzaugusi un mātes Lilijas Gleškes ieinteresēta, ieaugusi dziļi tautas dziesmu pasaulē un iemīlējusi tautas dziesmu kā tautas svētumu, daiļumu un augstas morāles dārgumu. Skaņodama no dzimtenes tēvmāmiņas atsūtīto kokli, viņa meklējusi un agri atradusi īsto skaņu sevis izteikšanai. No melodiju un tekstu lielās dāzdīdas izraudzītajiem variantiem bija savas nianses ar skaistu un skaidru svaigumu, ko Laimdota īpatā balss tembrā kā mecosopŗāns un lielā iejūtā sniedza klausītājiem un valdzināja vairāk nekā, varbūt, iecerēts un saskatīts. Patiešām valdzināja. Klusā aizgrābtībā klausoties, kā gaismas stars no pagātnes tumsas pāri tālumiem un laikiem spīdēja „aizmūža gaismā mirdzošie dārgakmeņi", kā latviešu dziesmas tik skaisti nosaucis komponists V. Ozoliņš. Tautas dziesmu dzīvā elpa it kā apdvesa kaktusu tuksnesi, likdama tam krāšņi saplaukt ziedos kā pēc ražena lietus. Ir bezgala skaisti aiziet mājās ar dziesmu priekā noreibušu sirdi.

Pēc koncerta dziedones pakavējās Kolorado Springā vēl pāris dienu. Dziesmu prieka reibumā, gaišās valodās, izraucienos kalnos un ciemos Pueblo pie komponista V. Ozoliņa aiztraucās šīs svētku dienas. Kas tas bija par burvības spēku, kas šai plašajā pasaulē mūs sauca satikties un sirsnībā sadoties rokās? Vai tas bija neizsīkstošais avots, svešu sārņu nesaduļkots un skaidrs avots, no kuŗa izslāpušais var padzerties līru malku? Dziesmu oaze kaktusu tuksnesī. Melodiju burvis — komponists V. Ozoliņš, priecīgs, pilns sirsnīgas un cienāšanas labestības, atvadoties deva līdz dziedonēm ceļa maizi — paša ceptu kviešu plāceni.

Dziesmas un valodas izskanējušas, svētku drānas novilktas. Ir grūti atrauties no oazes, aiziet saules pārkarsētā kaktusu tuksnesī un ļauties apbirt ikdienas putekļiem, nezinot, kad atkal varēs padzerties no neizsīkstošā avota.

Edm. Zirnītis

Kultūras chronika

Esejistei Dr. Zentai Mauriņai 12. jūnijā svinīgā aktā Kolmārā pasniegta Elzasas akadēmijas Strasburgā balva literātūrā. Dr. Z. Mauriņa to izpelnījusies par gara saišu veidošanu tautu starpā, pie kam īpaši ievērotas viņas grāmatas „Trimdas traģika" un „Jahre der Befreiung".

Sopavasar Stokholmas mūzikas augstskolas ērģeļu klasi sekmīgi beidzis komponists Andris Vītoliņš. Viņa tālākais mērķis iegūt mūzikas skolotāja tiesības un kantora gradu, kas prasīs vēl divu gadu darba.

Pianiste Mārā Biezaite iekļuvusi pusfinālā Austrālijas ABC raidītāja rīkotajā sacensībā. Adelaides konservātorijas balvu savukārt ieguvuši vijolnieki Mairita un Gunars Larsens, kā arī Māra Zaķe, kuŗai bez tam piešķirta Austrālijas mūzikas pārbaužu komisijas augstākā balva.

(Nobeigums 6. lpp.)

atbrīvošanas sākas oktobrī

PĒTERIS AIGARS ● ROMĀNS

(52. turpinājums)

„Manas dāmas un kungi, te kaut kas nav īsti kā vajadzētu," iesāka Imants, kad Imre bija pabeidzis. „BBC ziņo, ka pie Miškolcas savilkti lieli krievu tanku spēki. Kadars pametis Budapeštu kopā ar krievu līdmašīnām. Kāpēc viņam tieši tagad bija jāpamet Budapešta? Kamēr pēdējā krievu tanku vienība nav pametusi Ungārijas territoriju, neviens solījums nav vērā liekams. Arī latviešu virsniekiem viņi 1941. gadā rīkoja kopīgus manevrus, lai to laikā visus apcietinātu un nogalinātu. Sarunas Čepelē var būt tikai lamatas, tikai maldināšanas gājiens. Es nezinu kapēc, bet man tāda nojauta, ka tas ir tikai velnišķīgs blēžu triks."

„Bet ja mēs neticēsim ģenerālim Kiralji, kam tad lai ticam? Kāda vajadzība viņam maldināt ungāru tautu un visu pasauli?" Imre kļuva neatlaidīgs. „Ja jums ir labāka informācija, lieciet to galdā. Mums pagaidām labāku ziņu nav. Rīt no rīta mani atkal informēs valdības pārstāvis te Vīnē."

„Ko tad mēs rīt darīsim?" jautāja Česlavs. Arī viņš bija kļuvis nepacietīgs. „Ja arī mēs nezinām visos sīkumos, kas notiek Ungārijā, tad jāzina, ko paši darīsim. Mēs taču neesam tūristi. Varbūt katra mūsu vilcināšanās, katra nokavētā stunda un minūte ir neaizstājama. Es nedomāju, ka drausmīgākais ienaidnieks jau salauzts. Čūsku nevar nosist ar vienu trieciena. Polija, Rumānija, Bulgārija un Čechoslovakija vēl nav brīva. Dzelzs kaļama, kamēr tā karsta. Ja tas taisnība, ko mums vēstī Kiralji štābs, tad mūs gaida vēl lielāki un svarīgāki pienākumi, nekā sākumā cerējām. Pretinieks sakaujams uz viņa paša zemes." Česlavs iedegās no saviem vārdiem, viņa balss ieguva neparastu dobjumu un izteiksmi, viņš juta, ka norēķināšanās stunda situsi. „Nav vairs tik svarīgi, kas valdīs Ungārijā, kuŗa partija vai grupa, bet kas notiks Eiropā, tajā Eiropā, kuŗu citi jau sen aizmirsuši. Uz mums noraugās arī māktā un izmantotā krievu tauta. Mums jārāda priekšzīme. Oktobŗa paliem jāpārvēršas par pavasari, par spīti visam, par pavasari no Elbas līdz Urāliem."

Patricija pacēla uz viņu acis. Viņa vairs nepazina šo fantastu. Česlava sejā bija kādi līdz šim nepamanīti vaibsti, kāda pārlaiciga apgarotība.

Imre Šabo labu brīdi domāja, kad Česlavs Dombrovskis bija beidzis.

„Ko lai darām? Es saprotu atbildību, kas uzvelta mūsu paaudzei. Bet turoties pie klasiskās stratēģijas: ja esam ieguvuši tilta gala nocietinājumus, tad mums tie jāizbūvē par tilta gala cietoksni, par neienemamu bastionu. Ungārija tagad būs šāds bastions Austrumeiropā, un no šī bastiona stipruma lielā mērā būs atkarīga tālākā notikumu norise. Neba mūsu vārdi, bet mūsu darbi izraisīs citos sajūsmu un ticību mums. Ar Ungāriju viss sācies, un Ungārijas brīvības lieta jānoved sekmīgi līdz galam. Es pievienojos Imanta Liepas brīdinājumiem, viņš raugās reāli uz notikumiem. Bet ja mums dota izdevība izbūvēt brīvības cietoksni pie Donavas, tad darīsim to. Katrs, kuŗu nebaida ceļa grūtumi, laipni aicināts doties rīt mums līdz. Jūs būsit jaunā brīvības cietokšņa sargi. Mēs brauksim ar divām kravas mašīnām. Abas pārklātas ar teltenēm, pielaikotas garākiem pārbraucieniem. Vienā ir medikamenti, otrā konservi. Vienā braukšu es, otrā Marika ar Magdu. Medikamentu mašīna izbrauks pusstundu pirms otras, pusvienpadsmitos, no pilsētas autoostas; otra sekos. Mēs atradīsimies pastāvīgos radio sakaros. Tas notiek piesardzības labad, lai neiekristu vilku bedrē vai lamatās ar visu, kas mums ir. Kas pieņem manu aicinājumu? Rīkosimies kā tautas sapulcē, nobalsosim," Imre raudzījās asu skatienu savos galda biedros.

Citi pamāja ar galvu, Česlavs pacēla roku. Rokas pacēla arī Baiba ar Imantu. Pēdējā pieteicās Patricija Kesvika. Viņa, likās, bija labi apsvērusi braucienu, iekāms izšķīrās.

„Es redzu — visi ir braucēji. Lieliski."

„Bet, mīļais Šabo kungs, vai jūs patiesi visu tik labi pārredzat? Man liekas, ka Imants Liepa nerunā aplam. Mums tomēr vajadzētu nogaidīt."

„Ko nogaidīt? Kādēļ? Dzīvie var gaidīt, bet mums slimnīcās jāapgādā zālēm arī nāvei lemtie. Vai mēs drīkstam gaidīt?"

„Nē, gaidīt mēs nedrīkstam," iesaucās Marika. Paceltā balsī viņa turpināja: „Jūs, kundze, nezināt, kādas cerības saistītas ar mūsu atgriešanos. Sirdslīdzekļi un penicilīns varētu glābt vienu otru jaunu cilvēku, kuŗu sakropļojušas krievu granātas, ja būtu šo zāļu. Nē, gaidīt mēs nedrīkstam. Katra nokavēta stunda prasa jaunus upurus. Tā būtu nodeviba," mazās gaišmates vārdi izskanēja tik pārliecinot, ka neviens neuzdrošinājās iebilst. Patricija nokaunējās par savu jautājumu.

„Protams, ka nedrīkst gaidīt, ja zāles nepieciešamas," piemetināja Baiba. „Ir cits jautājums, vai krievi krāpj revolūcionārus vai ne, par to varam debatēt. Bet ievainoto glābšana nav aizkavējama, kamēr noskaidrojas, kuŗa pārliecība labāka."

„Es piekrītu sievai," atzinās Imants. „Cienītā kundze mani pārpratusi. Ja runāju par lamatām, kas ģenerālim Maleteram varbūt izliktas Čepeles salā, tad tas nenozīmē, ka mums jāsāk svārstīties. Varbūt paies dažas stundas, un mēs zināsim, kuram bijusi taisnība: man vai Šabo kungam."

„Mīļais draugs, patiesībā — mīļie draugi, šis vakars, šis nedaudzās stundas manī radījušas pārliecību, ka visi esam auguši vienā pagalmā un rotaļājušies vienā smilšu kaudzē. Man liekas, ka mūsu vidū nedrīkst būt kungu. Mēs esam viena saime, saskandināsim glāzes labākai rītdienai un turpmāk sauksimies tikai: Imre, Imants, Baiba, Česlavs, Janošs, Šandors. Vai kundzei būtu iebildumi pret šo demokratizēšanos?" Imre pētīja galda biedrus.

„Tas ir viskonstruktīvākais priekšlikums, kuŗu simtprocentīgi atbalstu," piebalsoja Imants.

„Lai notiek," Česlavs pacēla savu glāzi. „Apliecināsim draudzību."

„Arī es gribu būt jūsu saimes cieniga," sacīja Patricija, paceldama savu glāzi.

Orķestris spēlēja valsi no „Jautrās atraitnes", kad mazā sazvērnieku grupa saskandināja glāzes.

Imre sarauca pieri.

„Te ir pārāk pilsoniska gaisotne. Vai neuznāksit manā istabā, lai pārrunātu rītdienu?"

Visi pievienojās, tikai Patricija atvainojās:

„Draugi, no šāsdienas pārdzīvojumiem esmu apmulsusi. Garīgi esmu modra, modrāka nekā jebkad. Tomēr, runājot rakstu vārdiem, jāatzīstas — gars gan ir labprātīgs, bet miesa vāja. Varbūt Česlavs mani var pavadīt, tad viņš varēs ierasties pie jums. Piedodiet, draugi, šis vakars palikš neaizmirstams, bet tagad es izstāšos no ierindas. Varbūt drīkstu segt šī vakara izdevumus?" viņa palūkojās uz Imri un Janošu.

(Turpinājums seko)

Aizvesto pieminas manifestācijas atskaņas

(Pārnesums no 1. lpp.)

nāms. Uz mūsu redakcijas paskaidrojumu, ka BTFK informējusi visu laikrakstu redakcijas iepriekš un ieviešanai arī sludinājumus, A. Kols paskaidroja, ka viņam personīgi nekas neesot zināms, vismaz to neatceroties . . .

Šāda „The Telegram" nostāja radīja izbrīnu, jo līdz šim tieši šis laikraksts bija atsaucīgākais baltiešu jautājumiem, bet tagad plaši atreferē un uzņēmumos rāda gan studentu „sēdēšanas," gan „bitīniku" pretamerikāniskās un citas līdzīgas demonstrācijas. Ir arī zināms, ka laikraksts attiecies ievietot BTFK atbildes raksta kādai vēstulei, kas apvainoja baltiešus etnisko skolu jautājumā. Tādēj, liekas, būtu vēlams jūnija vakarā programmas un pat nepieciešams, ja BTFK un visas baltiešu centrālās organizācijas vietējās preses nostāju pārrunātu savās sēdēs un meklētu iespējas tās atbalsta iegūšanai.

Nevienā kanadiešu laikrakstā nebija pieminēta Kanadas federālā parlamenta locekļa N. Manzjuka un Ontario provinces valdības sekretāra un pavalstniecības ministra Dž. Jaremko piedalīšanās manifestācijā un runas, tā notikumu nostādot par baltiešu pilnīgi internu lietu.

Informāciju par sēru gājienu un manifestāciju sniedza arī CBC televizijas raidītājs 15. jūnija vakara ziņās, kā arī vairāki radio raidījumi. Pārsteigumu sagādāja CHUM raidītājs, jau 15. jūnija vakarā programmas „Speak Your Mind" vadītājam Larijam Sulvejam (Larry Solway) klausītājus iepazīstinot ar kādu saņemtu vēstuli, kuras autors aicina atbalstīt Baltijas valstu centienus. Tālākajos komentāros L. Sulvejs centās sevi parādīt par Baltijas valstu „vēstures tulku": jau neatkarības laikā Baltijas valstīs darbojušies komūnisti un fašisti, praktizējot arī koncentrācijas nometnes u.t.t. Tādēj arī notikušā manifestācija esot ar fašistisku nokrāsu! . . . Klausītāji, kas ar „Speak Your Mind" raidījumiem iepazinušies jau agrāk, saskatīs zināmu līdzību ar bēdīgi populārajiem televizijas komentāriem, kuŗus savā laikā sniedza raidījumā „This Hour Has Seven Days."

Šie fakti lieku reizi apliecina, cik lielu ietekmi vietējā sabiedrībā, presē, radiofonā un televizijā radusi komūnistiskā propaganda, radot brīvās pasaules politisko apmulsumu, par ko manifestācijā runāja federālā parlamenta loceklis N. Mandziuks un māc. O. Blūmītis. Tādēj cīņa pret komūnismu kļūst arvien grūtāka, un tai patiešām jābūt ikdienas darbam, ne nedēļu nogaļu nodarbībai, kā uzsvēra O. Blūmītis. Ievērojot, ka presei, radiofonam un televizijai piekrīt nozīmīga loma sabiedriskās domas veidošanā un ideju popularizēšanā, mūsu centrālajām organizācijām līdztekus politiskajam un nacionālajam darbam sevišķa uzmanība būtu veltījama arī šim sabiedriskās domas ietekmēšanas darbam.

Pēc aizvesto pieminas manifestācijas 15. jūnijā vakarā BTFK Park Plaza viesnīcā bija rīkojusi informātīvu sanāksmi Baltijas tautu centrālo organizāciju vadītājiem un redzamākajiem sabiedriskajiem darbiniekiem, kur sarunās ar parlamenta locekli N. Mandziuku iztirzāja vairākus jautājumus attieksmē uz turpmāko darbību. Kaut arī reakcija pēc aizvadītās manifestācijas dažos gadījumos bijusi mums nelabvēlīga, viss tomēr liecina, ka komūnistiskā režīma deportācijas ir fakts, kuru nevar apiet. Demokratiskā iekārtā mums ir iespēja cīnīties par taisnību un brīvību okupētajās Baltijas valstīs, un mums tas netatlaidīgi arī jādara, lai attaisnotu savu esamību, jo aiz dzelzs aizkara un okupētajā dzimtenē tas nav iespējams.

R. N.

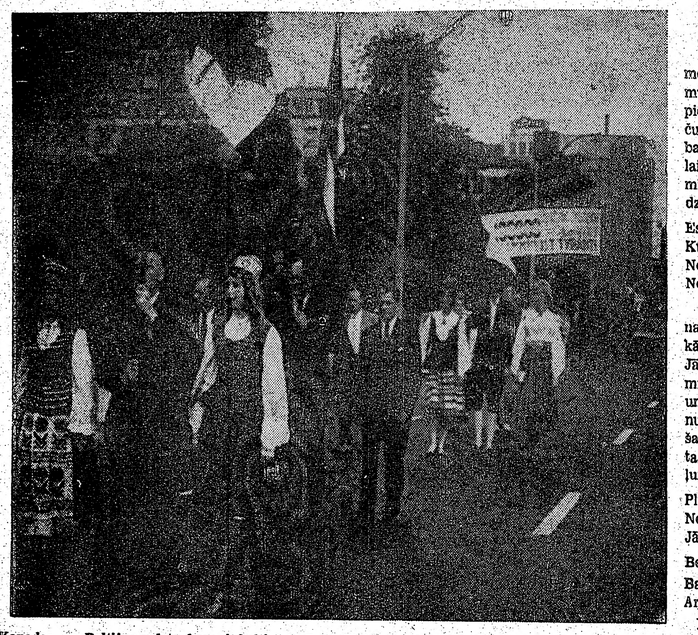

Kanadas un Baltijas valstu karogi baltiešu sēru gājiena priekšgalā. — Foto: J. Liģers

Toronto baltiešu sēru gājienā: 1. rindā no kreisās: D. Maksiņš, Sv. Jāņa draudzes jaunatnes daļas vadītājs J. Ozols, redaktors M. Čulītis un biskaps A. Lūsis. Foto: J. Liģers

Baltietes sēru tērpos ar svecēm rokās pirmo masu deportāciju 25. gadskārtas aktā-manifestācijā uz Ontario parlamenta ēkas kāpnēm. Foto: J. Liģers

Telpu un sētas rotāšana Jāņos

Ziedi pļavās, dārzos un tirgos! Kādas puķes, kādus zaļumus nest istabās, kādus spraust pie vārtiem un durvīm? Nāks tačū Jāņabērni, tādēj jāuzpoš istabas, pagalms, vārti un laidars, lai viņi neapdziedātu mājas iemītniekus, piemēram ar šādu dziesmiņu:

Es pazinu to sētiņu,
Kur bij slinkas mātes meitas:
Ne istaba izslaucīta,
Ne durtiņas appuškotas.

Puškošana un rotāšana Jāņos nav tikai parastā telpu un apkārtnes uzpošana, viesus gaidot. Jāņu dienas ziediem un zaļumiem piekrīt arī dziļāka vērtība un nozīme svētības nešanā, jaunuma aizdzīšanā un laba vēlēšanā. Tādēj katras vietas un lietas puškošanai ir savi zināmi zaļumi un puķes:

Plūciet, meitas, āboliņu,
Nesiet Jāņa istabā!
Jāņa māte Jāņu naktī
Bez ābola negulēja:
Baltu lika pagalvi,
Ar sarkanu apsedzās.

Bērzu meijas un ozola zari iederas telpu greznošanai, iespraužot aiz griestu sijām, ieliekot istabu kaktos. Tautas dziesmās teikts, ka Jāņa istabiņa visa ziediem izkaisīta. Arī jaunu puišu gultā jāliek jāņzāle:

Iemetam Jāņu zāles
Jaunu puišu gultiņā!
Dievs dod tam citu gadu
Otru jaunu gulētāju!

Puķu traukos šai dienā iederas visi ziedi, jo:

Visa laba Jāņu zāle,
Ko plūc Jāņu vakarā.

Grezni izskatās baltās pīpenes, kuŗas ap Jāņu laiku zied visās ceļmalās un lauku ezmalās; sarkanais āboliņš vēl vairāk pastiprina šo ziedu skaistumu kopā ar smilģām un medulēnēm. Skaisti izskatās kalmes kopā ar kādiem pļavu ziedlem.

Vispār, Jāņu dienas īstākai izjūtai un noskaņas radīšanai telpu greznošanai vēlamas lauku puķes. Tās ar daudzveidīgajām smaržām un ziedu dažādību sniedz vairāk mistiska reibuma.

Jāņu naktī, ņemdams palīgā ziedošo dabu, latvietis piepildījis kaut uz īsu brīdi savas dailuma un krāšņuma alkas.

Lai visu godam izdailotu, latviešu sētā jau ar pusdienas laiku meta mieru lielajiem darbiem. Meitas gāja plūkt jāņzāles, pīt ozollapu un ziedu vainagus, bet puiši sacirta bērzu meijas un ozola zarus, neaizmirstot arī dažus sermūkšļa zarus. Meitas uzposa istabas, berza galdus un vēl pasteidza izravēt nezāles no puķu dobēm. Uz istabas palodzēm nolika puķes un zāles, vainagu vītnes sakāra ap logu un durvju stenderēm, durvis un sijas apsprauda meijām.

Darba bija daudz, arī sētsvidus tika uzposts un appuškots meijām, bet ar sērmūkšļa zariem apsprauda klēts, laidara un citu ēku durvis, lai tur neiekļūtu ļauni gari, kas Jāņu naktī klejo apkārt, bet kūts iekšpusē pie sliekšņa nolika ar visām saknēm izrautu dadzi. Pēc senām tradicijām puškoja pat jumtu galus. Tā tautas dziesma dzied:

Jānīts jāja melnu zirgu,
Jumta galus lūkodams,
Vai ir labi appuškoti
Ar ozola lapiņām.

Pat bišu dārzs bija puškots:

Izpuškoju bišu dārzu
Ar trijiem ziediņiem:
Ar rozēm, magonēm,
Ar ozola lapiņām.

Katra lapa, kas plūkta Jāņu dienā, ir jāņzāle un nes svētību pļavā, dārzā, kūtī un pašu jaužu sadzīvē.

Biruta Senkēviča

KANADAS ZIŅAS

LATVIEŠU APRIŅĶIS

⊙ DV Druvas nodaļa 12. jūnijā Šelburnas dievnamā bija rīkojusi aizvesto piemiņas dievkalpojumu, kuŗu vadīja Toronto baptistu draudzes mācītājs R. Ekšteins, bet ar dziesmām kuplināja tās pašas draudzes koris dir. A. Purva vadībā un baritons P. Geistauts. Klātesošajiem kanadiešiem māc. Ekšteins uzrunu teica angļu valodā. Pēc dievkalpojuma baznīcēni ciemojās nod. pr-ka A. Kalniņa saimniecībā, kur par launagu rūpējās nodaļas vanadzes.

HAMILTONA

⊙ Latviešu ev.-lut. Kristus draudze pabeidza svētdienas skolas mācību gadu 5. jūnijā ar bērnu koŗa dziesmām dievkalpojumā un īsu aktu baznīcas telpās. Skolu aizvaditajā mācību gadā apmeklējuši 129 bērni, darbojušies 18 skolotāju, to vidū 10 jauniešu, kas paši vēl gatavojas, lai klūtu par pilntiesīgiem svētdienas skolas skolotājiem. Otru Bībeles klasi un reizē ar to iesvētes mācības sagatavojumu šogad beidza Daina Brunere, Dzintars Cers, Māra Ezerkalne, Inta Janovska, Vilnis Pizičs, Anita Pūpola, Elmārs Sebriņš, Leons Sebriņš un Gunārs Šnikvalds. Svētdienas skolas bērni katru gadu saņem mazus zelta krustiņus par kārtīgu skolas apmeklēšanu. Šogad tādus saņēma ap 50 bērnu. —s

SADBERIJA

⊙ Ātri Sadberijas latviešu sabiedrību aplidoja sērā ziņa par traģēdiju, kas 9. jūnija vakarā piemeklēja Oļģertu un Irēni Pļaviņu. Viņa 6 g. vecais dēls Egils netālu no mājas, kopā ar diviem līdzīga vecuma draugiem ezerā makšķerējot, bija iekritis no laivas piestātnes ūdenī. Pirmais nelaimes vietā, viena mazā aculiecinieka atsaukts, ieradās Egila tēvs un, dēlu no ūdens izvilcis, sāka mākslīgo elpināšanu, bet nelīdzēja ne viņa, ne atsaukto ugunsdzēsēju pūles. Zēns jau bija miris. Egilu pēdējā gaitā izvadīja latviešu draudzes mācītājs Ed. Ķerģis 13. jūnijā. Liekas, ka visi Sadberijas latvieši bija ieradušies bēru namā un kapsētā, lai atvadītos no jaunā, tik pēkšņi un traģiski aizsaulē aizsauktā zēna un apliecinātu savu līdzjūtību sāpju sagraužtajiem vecākiem. Bija arī daudz latviešu svētdienas skolas audzēkņu, kas kavēja kārtējās mācības, lai aizvadītu pēdējā dusu savu skolas biedru.

L. G.

VANKUVERA

● Vankuveras latviešu biedrība kopīgi ar DV Britu Kolumbijas nodaļu noorganizējusi Līgosvētku svinēšanu 25. jūnijā. Šogad svētki notiks jaunā vietā, tikai dažas jūdzes aiz iepriekšējos gados izmantotās šautuves. Jaunās vietas nosaukums Steelhead Ranch. Tā atrodama, braucot pa ceļu 7A uz austrumiem. Izbraucot cauri satiksmes ugunīm, kur savienojas 7 un 7A ceļi un pārbraucot pāri dzelzceļam, pie nākošajām ugunīm jāgriežas pa kreisi. No šejienes sarīkojuma vieta ir vairs tikai 2 jūdzes. Pie vārtiem līgotājus sagaidīs Jāņamēts ar Jāņamāti. Līgotāju rīcībā būs arī kamīns, kuŗu varēs izmantot lietaina laika gadījumā. Būs iespējams īrēt zirgus un ponijus jāšanai. No Portlandes solījusies ierasties tautas deju grupa, kas kopīgi ar mājiniekiem demonstrēs tautas dejas. Slikta laika gadījumā līgošana un dejošana notiks telpās. Ieejas maksa 1 dol. no personas, bet bērniem un skolēniem ieeja brīva.

⊙ Vankuveras latviešu jauktais koris, kuŗā jau ap 30 dziedātāju, intensīvi gatavojas nākošajiem dziesmu svētkiem Sanfrancisko. Kori vada enerģiskais diriģents Arvids Grants, bet koŗa priekšnieka uzdevumus uzņēmies I. Dērics. Mēģinājumi notiek katru piektdienas vakaru plk 8 Igauņu baznīcas blakustelpās — Oak un 49. Ave krustojumā. Jauni koristi visām balsīm mīļi gaidīti, pieteikšanās uz vietas, ierodoties mēģinājumā.

TORONTO ZIŅAS

● Nākošā nedēļas nogale būs veltīta Jāņu svinībām, kuŗas 25. jūnijā notiks visos draudžu un organizāciju lauku īpašumos. Sidrabenē brīvdabas uzvedumā sniegs rakstnieces Bīrutas Senkēvičas Jāņu sacerējumu „Vēlais viesis," kuŗam izmantots laikmetīgs temats ar mīlestības motīvu; tas aptver laikmetu no otra pasaules kara līdz mūsu dienām. Uzveduma iestudējumu veicis režisors H. Miķelsons, tajā piedalīsies atsevišķi dziedātāji no visiem Toronto latviešu koŗiem un mūzikālajām vienībām, kā arī mazie Diždancīša dejotāji. Kopskaitā uzvedumā piedalīsies ap 50 aktieŗu, dziedātāju un dejotāju. Ar solodziesmām piedalīsies Jāņatēvs A. Cers, Jāņamāte Mirjama Bērziņa, tenors Z. Zentiņš un baritons A. Vītols. Galvenajās lomās būs aktieŗi M. Kuze, A. Bencone, K. Pavasars, J. Puriņš u. c. Uzvedums sāksies plkst. 6 vakarā, bet pirms tam bērnu vasaras nometnes telpās atklās mākslinieka J. Zuntaka gleznu izstādi.

Saulainē līgodziesmas skandinās Sv. Jāņa draudzes koris. Īpašuma pārvalde daudz daŗba veltījusi Saulaines uzpošanai Jāņu svinībām. Krāšņie Notavasagas upes līči sagaida kuplu līgotāju saimi. Šīs upes skaistums baudāms arī Austrumu draurizes lauku īpašumā Tālavā, kur šogad Jāņus „iedejos" mazie Diždancīša dejotāji A. Pērkona vadībā. Tālavā līgos arī latvisko paražu kopēji Burtnieki, kas plkst. 7.30 vakarā sapulcēsies pie Jāņa Vandeļa vasaras mājas.

Katoļu draudzes īpašumā Mežciemā līgošana un Jāņu svinības notiks Muskokas upes un ezera ūdeņu iekļautā meža līcī.

Līgodziesmas skanēs arī TLMM kluba īpašumā Bērzainē, vasarnieku mītnē Glen Echo pie Granvenhurstas, slēpotāju klubā Ērgļu ligzdā pie Orandžvilles un citos latviešu sarīkojumos un pasākumos.

⊙ No 21. jūnija līdz 11. jūlijam Bergdoņa mākslas galerijā (180 Davenport Rd.) notiek Londonas mākslinieku M. Arisas, K. Dīferesas un L. Rasela (Margot Ariss, Constance Jefferess, Larry Russell) gleznu un keramikas darbu izstāde.

⊙ Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas skolotāji 16. jūnija sanāksmē pārrunāja aizvadītā un nākošā mācību gada darbību. Aizvaditajā gadā svētdienas skolas kollektēs ieņemti 387,47 dol. Sanāksme nolēma no šīs summas 45,23 dol. iemaksāt misijas darbam Indijā ar latviešu misionāres Otilijas Gobas starpniecību, atvēlēja 50 dol. Latvijas kopbaznīcai, ap 50 dol. teoloģijas studiju fondam, 120 dol. bērnu rotaļlaukuma izbūvei Saulainē un 10 dol. žurnālam „Ceļa Biedrs" nosūtīšanai vecajiem ļaudīm Vācijā.

⊙ Latvisko paražu kopēji Burtnieki līgos 25. jūnijā Tālavā. Sapulcēšanās plkst. 7.30 vakarā pie Jāņa Vandeļa vasaras mītnes Tālavā, līdzņemot cienastu un jāņuzāles pēc paša izvēles. Līgotāji vēlami tautas tērpos.

⊙ Jau vairākus gaus Midlendas austrumu pusē un Ste Marie among the Hurons, notiek izrakumu un restaurācijas darbi, lai atjaunotu šo vecāko eiropiešu apmetni Ontario. Ste Marie among the Hurons savu nosaukumu guvusi no jezuītu mūkiem, no kuŗiem seši no 1639.—1649. gadam, izplatidami kristīgo ticību indiāņu vidū, miruši mocekļu nāvē. Viņu piemiņai uzceltā zīme, kas reizē ir Kanadas nacionālais piemineklis Ziemeļamerikas mocekļiem, atrodas 1 jūdzi dienvidos no Džordžianbeja, Vai (Wye) upes ielejā. 23. jūnijā atklās rēgulāru autobusu satiksmi no Toronto uz St. Marie, kas sasniedzama ap trīs stundu laikā. Autobuss atiek no autoostas Bay un Dundas ielu krustojumā plkst. 8.35 no rīta, no Ste Marie—plkst. 4.30 pp., un arī plkst. 8.25 svētdienās un svētku dienās. Kanadas valdība veltī lielas pūles, lai šo vēsturisko vietu padarītu par tūristu pievilkšanas centru.

Latvieši trimdas kaleidoskopā

☆ Jāņu raidījumu Hesones radiofonam sagatavojis Andris Aucenieks. Programmai — „Johannislieder aus Lettland — līgodziesmām izmantotas Latvian Music skaņuplates.

☆ Latviešu grāmatu klubs Notingamā, kuŗam 18 biedru, 21. maijā rīkoja literāru vakaru. Savus darbus lasīja Gunars Janovskis, Augusts Reinhards, Eduards Salna un Kārlis Zemdega. Klubu vada A. Veichelis.

☆ Izerlonā, Vācijā, no 1. — 5. jūnijam notika Latviešu ev.-lut. baznīcas jaunatnes dienas, kuŗās ieradās 26 jaunieši, kopā ar referentiem. Māc. J. Jurģis referēja par kristīgās ētikas pamatprincipiem 10 baušļiem, māc. Šmits par jaunas morāles vajadzību. Bija diskusijas, filmu izrāde, rotaļas vakarā un K. Skalbes pasakas „Kā es braucu Ziemeļmeitas lūkoties" literāra tiesa.

☆ Annabergas baltiešu studentu mītnē pašreiz tikai 5 latviešu studenti, vairums ir vācieši un citu tautību. Ik gadus tur māc. J. Urdzes vadībā notiek garīgas sanāksmes, kuŗās referē latviešu un vācu mācītāji un audzinātāji. Vairākas paredzētas arī šovasar.

★ Pozitīva kritika par Raiņa traģēdiju „Jāzeps un viņa brāļi" lasāma „Dagens Nyheter" 6. jūnija izdevumā. Zviedru kritiķis Johaness Edfelts atzīst G. Rīsas tulkojumu par labi izdevušos un iztirzā savā recenzijā Raiņa nozīmi latviešu literātūrā, politisko darbību, kā arī pašu lugu, atzīdams tajā Ničes filozofijas ietekmi.

★ Grāmatizdevējam I. Reitmanim Dānijā ugunsgrēks grāmatu spiestuvē sagādājis ievērojamus zaudējumus. Sadeguši „Latviešu dainu" 2., 3. un 4. sējumi, kuŗi bijuši nodoti iesiešanai, arī citas grāmatas. Zaudējumus lēš uz vairākiem simttūkstošiem kronu. Tagad Imantas apgādam atlikuši vairs nedaudzi dainu komplekti, jo sadegušos sējumus atjaunot nevarēs.

I. Reitmanis ievēlēts par kasieri Baltijas komitejā Dānijā.

☆ Reinzemē, Vācijā, dzīvo ap tūkstoš latviešu, kuŗus aprūpē māc. Ringolds Bērziņš, vadīdams dievkalpojumus atsevišķās tautiešu kolonijās. Sabiedriskā dzīvē, kas kādreiz bija bagāta priekšlasījumiem un citiem kultūrāla rakstura sarīkojumiem, apsikusi. Vairums latviešu strādā vācu uzņēmumos, dažiem ir pašiem savi uzņēmumi, daļa iesaistījusies angļu Reinas armijas darba vienībās. Lielākais latviešu akadēmiķu centrs ir Ķelnē.

Ja esat ieinteresēts jaunā vai lietotā
VOLKSWAGEN'
griezieties pie
AIVARA DAUMANTA
Tel. 259—7656
QUEENSWAY
VOLKSWAGEN
Co. Ltd.
QUEENSWAY & KIPLING
Tautiešiem atlaide uz
auto piederumiem
$$$$$$$

ASV valdības a

(Pārnesums no 1. lpp.)

iespējamo Vietnamas brīvībai. Šai garā mēs par jaunu apņemamies iestāties par brīvību visur."

Piezīmējams, ka ASV senāts Baltijas valstis pieminēja savā 14. jūnija, bet ASV tautas vietnieku nams 16. jūnija sēdē.

Atbildot ALAs priekšsēdim prof. P. Lejiņam uz Apvienotās baltiešu amerikāņu komitejas apelāciju ASV kongresa locekļiem, par kuŗas saturu Isumā ziņojām mūsu laikraksta 11. jūnija numurā, senātors Tomass J. Dods cita vidū raksta: „ Varat būt droši, ka turpināšu atbalstīt katru saprātīgu rīcību, izņemot karu, lai atjaunotu Baltijas v un neatkarību. Bū nais Baltijas valstu iesniedzējs senātā, su iespējamo, lai pi bā šī rezolūcija gūt kārtojumu."

Ar līdzīga satura bildējis arī senāto Tauers un citi sen tas vietnieku nama

Kā zināms, ASV nieku nams jau pi jas valstīm labvēlī bet tāda panākam pirms tā pilnvaru l nas, citādi tautas ma pieņemtā zaud

Motorkāde

Hamiltonā 14. jūnijā motorkādes priekšgalā brauc Kanadas karoga atradās (no kreisās) Māra Ezerka Tuklore.

Pie Hamiltonas pilsētas valdes nama 14. jūnija a jās baltiešu federācijas un DV Hamiltonas nodaļa sarīkojuma vadītāja Ilga Breikša, Hamiltonas pilsē Munro.

LATVIEŠU
DIVREI
ŠOGAD DIVREIZDIVI, KAS IR LATVISK
JAUNATNEI, notiks Camp Cavell, Lexington,
tembrim. Darbosies šādi puduri: tautiskā m
ras un vēstures - politikas. Bez tam būs sabie
jaunatnes vadītāju un citi loki, kā arī apris
ugunskuri, peldēšanās un sports.
DIVREIZDIVI seminārā uzņem latviešu ja
pirmās pakāpes dalībniekiem, $75 otrās un
uzturu, apmešanos un sanāksmes izdevumus
*Lai atvieglinātu jauniešiem piedalīšanos
latviešu sabiedrību, latviešu organizācijas lū
dalības maksas un ceļa izdevumus izvēlētaji
var atstāt arī Divreizdivi vadībai.*
Dalībnieku pieteikšanās pie V
līdz 20. jūlijam 14
Pieteicoties jānorāda izvēlētais pudu

TO ZIŅAS

būs Davenport Rd.) notiek Londonas 25. mākslinieku M. Arisas, K. Dieun feresas un L. Rasela (Margot os. Ariss, Constance Jefferess, Larry ā Russell) gleznu un keramikas en- darbu izstāde.

is ● Sv. Jāņa draudzes svētdienas le- skolas skolotāji 16. jūnija sanāk- u: smē pārrunāja aizvadītā un nā- va- košā mācību gada darbību. Aizn. vadītajā gadā svētdienas skolas re- kollektēs ieņemti 387,47 dol. Sa- ta- nāksme nolēma no šīs summas vi- 45,23 dol. iemaksāt misijas dar- un bam Indijā ar latviešu misionā- ārī res Otilijas Gobas starpniecību, p- atvēlēja 50 dol. Latvijas kopbaz- p nīcai, ap 50 dol. teoloģijas stu- ā- diju fondam, 120 dol. bērnu ro- es taļlaukuma izbūvei Saulainē un r- 10 dol. žurnālam „Ceļa Biedrs" ņš nosūtīšanai vecajiem ļaudīm Vā- a- cijā.

ze, ● Latvisko paražu kopēji Burtu- nieki līgos 25. jūnijā Tālavā. Sa- st. pulcēšanās plkst. 7.30 vakarā hu pie Jāņa Vandeļa vasaras mītnes ās Tālavā, līdzņemot cienastu un jā- u nuzāles pēc paša izvēles. Līgotā- ji vēlami tautas tērpos.

● Jau vairākus gadus Midlendas austrumu pusē un Ste Marie among the Hurons, notiek izrakumu un restaurācijas darbi, lai atjaunotu šo vecāko eiropiešu apmetni Ontario. Ste Marie among the Hurons savu nosaukumu guvusi no jezuītu mūkiem, no kuriem seši no 1639.—1649. gadam, izplatīdami kristīgo ticību indiāņu vidū, miruši mocekļu nāvē. Viņu piemiņai uzceltā zīme, kas reizē ir Kanadas nacionālais piemineklis Ziemeļamerikas mocekļiem, atrodas 1 jūdzi dienvidos no Džordžianbeja, Vai (Wye) upes ielejā. 23. jūnijā atklās rēgulāru autobusu satiksmi no Toronto uz St. Marie, kas sasniedzama ap trīs stundu laikā. Autobuss aties no autoostas Bay un Dundas ielu krustojumā plkst. 8.35 no rīta, no Ste Marie—plkst. 4.30 pp., un arī plkst. 8.25 svētdienās un svētku dienās. Kanadas valdība veltī lielas pūles, lai šo vēsturisko vietu padarītu par tūristu pievilkšanas centru.

ā trimdas
loskopā

honess Edfelts atzīst G. Rīsas tulkojumu par labi izdevušos un iztirzā savā recenzijā Raiņa nozīmi latviešu literātūrā, politisko darbību, kā arī pašu lugu, atzīdams tajā Ničes filozofijas ietekmi.

★ Grāmatizdevējam I. Reitmanim Dānijā ugunsgrēks grāmatu spiestuvē sagādājis ievērojamus zaudējumus. Sadeguši „Latviešu dainu" 2., 3. un 4. sējumi, kuri bijuši nodoti iesiešanai, arī citas grāmatas. Zaudējumus lēš uz vairākiem simttūkstošiem kronu. Tagad Imantas apgādam atlikuši vairs nedaudzi dainu komplekti, jo sadegušos sējumus atjaunot nevarēs.

I. Reitmanis ievēlēts par kasieri Baltijas komitejā Dānijā.

★ Reinzemē, Vācijā, dzīvo apmēram 10 tūkstoš latviešu, kuŗus aprūpē māc. Ringolds Bērziņš, vadīdams dievkalpojumus atsevišķās latviešu kolonijās. Sabiedriskā dzīve, kas kādreiz bija bagāta priekšlasījumiem un citiem kultūrāla rakstura sarīkojumiem, apsikusi. Vairums latviešu strādā vācu uzņēmumos, dažiem ir pašiem savi uzņēmumi, daļa iesaistījusies angļu Reinas armijas darba vienībās. Lielākais latviešu akadēmiķu centrs ir Ķelnē.

Ja esat ieinteresēts jaunā vai lietotā
VOLKSWAGEN'
griezieties pie
AIVARA DAUMANTA
Tel. 259—7656
QUEENSWAY VOLKSWAGEN Co. Ltd.
QUEENSWAY & KIPLING
Tautiešiem atlaide uz auto piederumiem
$$$$$$$

ASV valdības apliecinājums

(Turpinums no 1. lpp.)

iespējamo Vietnamas brīvībai. Šai garā mēs par jaunu apņemamies iestāties par brīvību visur."

Piezīmējams, ka ASV senāts Baltijas valstis pieminēja savā 14. jūnija, bet ASV tautas vietnieku nams 16. jūnija sēdē.

Atbildot ALAs priekšsēdim prof. P. Lejiņam uz Apvienotās baltiešu amerikāņu komitejas apelāciju ASV kongresa locekļiem, par kuŗas saturu īsumā ziņojām mūsu laikraksta 11. jūnija numurā, senātors Tomass J. Dods cita vidū raksta: „ Varat būt droši, ka turpināšu atbalstīt katru saprātīgu rīcību, izņemot karu, lai atjaunotu Baltijas valstu brīvību un neatkarību. Būdams galvenais Baltijas valstu rezolūcijas iesniedzējs senātā, es darīšu visu iespējamo, lai pirmajā izdevībā šī rezolūcija gūtu pozitīvu izkārtojumu."

Ar līdzīga satura rakstiem atbildējis arī senātors Džons G. Tauers un citi senātori un tautas vietnieku nama locekļi.

Kā zināms, ASV tautas vietnieku nams jau pieņēmis Baltijas valstīm labvēlīgu rezolūciju, bet tāda panākama arī senātā pirms tā pilnvaru laika notecēšana, citādi tautas vietnieku nama pieņemtā zaudē nozīmi un viss darbs šai virzienā būs uzsākams par jaunu. Senāta ārlietu komisijas priekšsēdis Fulbraits nevienu no iesniegtajām rezolūcijām tomēr vēl nav laidis apspriešanā un nobalsošanā, kādēļ visiem ASV latviešiem derētu tagad atcerēties organizācijas Americans for Congressional Action to Free the Baltic States jau gadiem ilgo aicinājumu, kuŗam vēlāk pievienojusies arī Amerikas latviešu apvienība, rakstīt senātoriem vēstules un prasīt Baltijas valstu rezolūcijas apspriešanu. Šai gadā senāta pilnvaru laiks notecēs, tādēļ vēstuļu akcija tagad jo sevišķi pastiprināma.

Motorkāde Hamiltonā

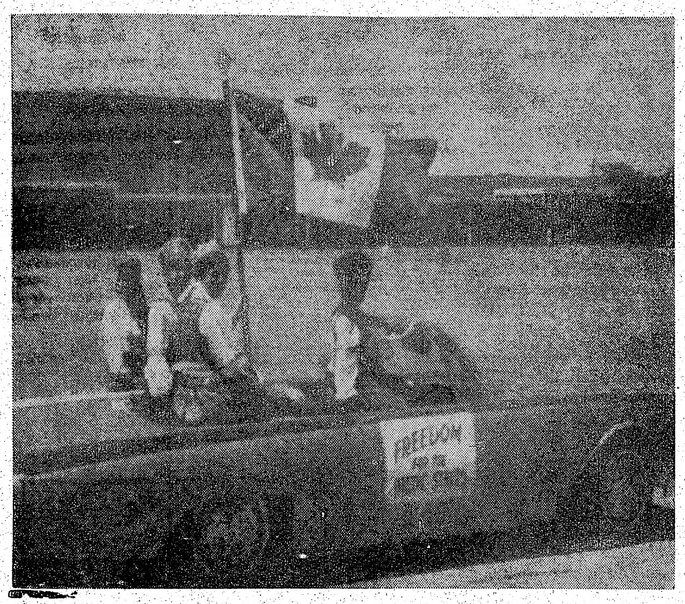

Hamiltonā 14. jūnijā motorkādes priekšgalā brauca V. Tuklers ar savu automašīnu, kuŗā pie Kanadas karoga atradās (no kreisās) Māra Ezerkalne, kāda liet uviešu tautas meita un Inese Tuklere. Foto: J. Gailītis

Pie Hamiltonas pilsētas valdes nama 14. jūnija aizvesto piemiņas aktā klausītājus uzrunā vietējās baltiešu federācijas un DV Hamiltonas nodaļas priekšsēdis E. Pulciņš; no viņa pa kreisi — sarīkojuma vadītāja Ilga Breikša, Hamiltonas pilsētas galva V. Kops un parlamenta loceklis J. Munro. Foto: J. Gailītis

LATVIEŠU JAUNATNES
DIVREIZDIVI

ŠOGAD DIVREIZDIVI, KAS IR LATVISKO ZINĀŠANU SEMINĀRS LATVIEŠU JAUNATNEI, notiks Camp Cavell, Lexington, Michigan no 27. augusta līdz 4. septembrim. Darbosies šādi puduri: tautiskā mantojuma, latviešu valodas un literātūras un vēstures - politikas. Bez tam būs sabiedrisko darbinieku loks, audzinātāju loks, jaunatnes vadītāju un citi loki, kā arī aprises, vakarēšana, tautas dejas, dziesmas, ugunskuri, peldēšanās un sports.

DIVREIZDIVI seminārā uzņem latviešu jauniešus 17—25. g. v. Dalības maksa, $100 pirmās pakāpes dalībniekiem, $75 otrās un trešās pakāpes dalībniekiem, — ietver uzturu, apmešanos un sanāksmes izdevumus.

Lai atvieglinātu jauniešiem piedalīšanos Divreizdivi un stiprinātu viņu saites ar latviešu sabiedrību, latviešu organizācijas lūgtas kā krusttēvi segt pilnus vai daļējus dalības maksas un ceļa izdevumus izvēlētajiem jauniešiem. Jauniešu izvēli krusttēvi var atstāt arī Divreizdivi vadībai.

Dalībnieku pieteikšanās pie Vilmas RITUMAS,
1410 Lake Blvd.
līdz 20. jūlijam St. Joseph, Michigan, 49085
Pieteicoties jānorāda izvēlētais puduris vai loks un jāiemaksā $25.—.

Apstiprinātas visas līdzšinējās amatpersonas

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS VALDES SĒDĒ FILADELFIJĀ IZRAUDZĪTA KOMISIJA DARBĪBAS PĀRKĀRTOŠANAS PĒTĪŠANAI

Amerikas latviešu apvienības pirmā valdes sēde pēc kongresa notika 10. jūnijā Latviešu palīdzības fonda namā Elkinsa parkā, Filadelfijā, piedaloties arī revizijas komisijai.

Sēde bija raksturīga ar gribu izvērtēt reālo apstākļu pārmaiņas un pārbaudīt, vai lietderības labā tās neprasa pārgrozības arī ALAs darbībā. Šī jautājuma pētīšanai tādēļ izraudzīja īpašu komisiju, kuŗai izvērtējams, kādi varbūtēji pārkārtojumi būtu nepieciešami ALAs kultūras biroja darbībā. Šai komisijā izraudzīja ALAs kultūras biroja vadītāju Dr. P. Norvili, prof. V. Klīvi un ALAs valdes viceprieksšēdi J. Blumbergu. Izraudzīja arī stātūtu komisiju, kuŗā darbosies viceprieksšēži A. Puķīte un K. Balodis un sekretāra v. i. Bērziņš. Šai komisijai jāvērtē kongresa ierosinājumus pārveidot Amerikas latviešu apvienību par organizāciju un draudžu apvienību, ar 1967. gadu noteikt ALAs daļībnieku biedru maksas atkarā no organizāciju un draudžu biedru kopskaita, noteikt vienai personai maksimālo ilgumu kādā ALAs amatā (ne ilgāk par 6 gadiem bez pārtraukuma) uc.

Galvenais sēdes uzdevums tomēr bija izraudzīt atsevišķo ALAs biroju vadītājus. Amatos apstiprināja visus līdzšinējos, un tā arī šai darbības gadā aprūpes biroju vadīs L. Bērziņš, kultūras biroju — Dr. P. Norvilis, sporta biroju — A. Zāģeris. Arī biedrņa pienākumus turpinās līdzšinējais — R. Kiršteins. Par ALAs pārstāvjiem Brīvās pasaules latviešu apvienībā izraudzīja priekšsēdi prof. P. Lejiņu, viņa vietnieku A. Bērziņu un viceprieksšēžus A. Puķīti un K. Balodi. Arī par ALAs padomniekiem apstiprināja visus līdzšinējos — V. Hazneru, E. Dunduru, K. Rabācu un Dr. L. Streipu, bet atzina, ka līdz nākošajai sēdei sagatavojams projekts par padomnieku iekārtojuma paplašināšanu un intensīvāku iesaistīšanu ALAs darbībā.

Jau šajā sēdē apstiprināja informācijas biroja direktora S. Rudziša projektu par biroja pārstāvju tīkla izveidošanu, lai kāpinātu kā ciešāku un saskaņotāku sadarbību informācijas laukā, tā arī veiktu to plašākā apjomā. Vairākas atsevišķas organizācijas vienā vietā var arī vienoties par kopīgu pārstāvi, kas atrastos tiešos sakaros ar ALAs informācijas biroju un informētu vietējās organizācijas par visiem ALAs valdes un informācijas biroja plāniem un ieskatiem, izteiktu savus ierosinājumus un savukārt informētu ALAs biroju par darbību un notikumiem savā rajonā. Šāda sadarbība pastāv jau tagad ar atsevišķo organizāciju valdēm, bet S. Rudzītis ir ieskatos, ka īpaši informācijas darbinieki jau pastāvošo sadarbību varētu kāpināt un intensificēt.

Pamatojoties uz informāciju, kuŗu prof. P. Lejiņš saņēmis no līdzšinējo Madrides raidījumu vaditāja V. Skultāna, kā arī uz A. Bērziņa un S. Rudzīša noskaidrotajiem apstākļiem, sēdē daudz laika veltīja jautājumam par latviešu valodas radioraidījumiem uz okupēto Latviju. Joprojām nav iespējams pateikt, kad varēs atsākt pag. gadā pārtrauktos un ALAs financētos radioraidījumus no Madrides. Tā kā ALAs kongress latviešu raidījumus atzina par ļoti nozīmīgiem un tādēļ nepieciešamiem, valde pēc kongresa skaidrojusi iespējas raidījumu atsākšanai ne vien no Madrides, bet arī interesējusies, vai tādi nebūtu iespējami no citām vietām Eiropā. Iegūtā informācija un uzsāktās sarunas tomēr liecina, ka jautājums ir ļoti sarežģīts, pat delikāts, jo jālevēro dažādas politiskās un citas intereses. Pēc spraigām pārrunām ALAs valde vienojās, ka nepieciešams jautājumu vēl tuvāk pētīt, sazinoties ar latviešu iestādījumiem Eiropā un uzklausot arī Brīvās pasaules latviešu apvienības atzinumus, kas sagaidāmi BPLA sēdē 9. septembrī Čikagā. Tikmēr ALA turpinās sākto iespēju izvērtēšanu un jaunu meklēšanu, informējoties arī par lietuviešu un igauņu iecerēm.

L.

Pirmās iesvētības jaunajā baznīcā

KAD ĢIMENES VIESĪBAS KĻŪST PAR SABIEDRISKU NOTIKUMU

Bostonas latviešu ev.-lut. Trimdas draudzes šai pavasarī iegūtajā dievnamā Bruklainē 5. jūnijā notika pirmā jauniešu iesvētīšana, kas bija pulcinājusi neparasti daudz baznīcēnu, pārpildot baznīcu līdz pēdējai solu rindai, bet pārējiem pēkšņi uzmākušajā karstumā meklējot ēnu baznīcas dārzā zem kokiem. Iesvētīšanas ceremonija ilga divas stundas, un dažam labam iesvētīto sagaidītājam ārpusē novīla pa rozei. Dievnamā dziedāja Dr. Jānis Kļaviņš un Bostonas apvienotais koris J. Austrumā un J. Cālīša vadībā. Iesvētīja Dainu Dulevsku, Rasmu Ķirkumu, Silviju Puķīti, Ilgu Sīseni, Donātu Duļevski, Viesturu Grāvīti, Tāli Krastiņu, Uldi Liepiņu un Valdi Šķiltiņu.

Dabiski, pēc tam visu iesvētīto jauniešu mājās notika tradicionālās viesības ar radiem un draugiem, bet neparastākās bija Viesturam Grāvītim, kuŗa vecāki vienmēr bijuši vieni no atsaucīgākajiem draudzes darbam un vajadzībām. Tā, piemēram, jaunā dievnama iegādei viņi ziedoja 1000 dolaru, citus mazākus dāvumus nemaz neminot. Arī nule iesvētītais dēls baznīcas vajadzībām bija ziedojis bikeri.

Tādēļ neliekas neparasti, ka arī Viesturu Grāvīša iesvētīšanas svinības ievērojami atšķīrās no līdzīga veida ģimenes godiem. Tās notika vienā no greznākajām Bostonas viesnīcām — Seratona Plaza hotelī, kur pulcējās ap 150 viesu, to vidū atbraucēji no Filadelfijas, Ņujorkas, Mančestras u.c. Protams, bija liels skaits jauniešu, pat lielāks nekā parasti redzams latviešu publiskajos sarīkojumos, to vidū arī Bostonas pilsētas galvas Kolinsa dēls. Bez mielasta gardumiem viesiem bija gādāti arī daudzi pārsteigumi ar „kultūrāliem degpunktiem". Fotografs Vilis Grāvītis ar dzīvesbiedri Hertu savus vēlējumus dēlam bija ierunājuši skaņu lentē ar piemērotu mūziku, apsveikumu tematus ņemot no Dr. Zentas Mauriņas esejām. Starplaikus starp atsevišķajiem „numuriem" aizpildīja veiklais konferansjē A. Banga. Savu izcilo baritonu aplieciināja „dziedošais dakteris" Jānis Kļaviņš ar J. Mediņa „Glāstu", E. Žilinska „Cimdu pāri" un Verdi āriju „Vai tev neilgojās sirds", klavierpavadījumus veicot Dr. Ingridai Gutbergai - Johansonei. Mūziķālu priekšnesumu sniedza arī Oskars Ozols, bet aktieris G. Straumēns nolasīja dzejnieka Valentīna Pelēča veltījumu iesvētītajam, kuŗā viena no neaizmirstamām rindkopām bija: „Vai zini, vai mini, kāds tevi vēl atpakaļ sauks, kāds tevis dēļ jūgs un kumeļu brauks? To negaidi gan, pats meklē un kāp, ja sirds tev vēl tēvzemes sāp." Aktrise Elza Pūce sniedza pašsacerētu feļetonu, bet Kaupas operas baletdejotājas Vasiļevskas studijas audzēkņi viesus iepriecināja ar baleta demonstrējumiem. Un nevar aizmirst arī daudzos runātājus, kas neatkārtojās frazēs, bet saviem vārdiem deva vairāk vai mazāk vispārēju raksturu ar šī laikmeta nemirstīgajiem iestrāvojumiem: mākslinieks J. Cīrulis, kaimiņdraudzes mācītājs F. Ruperts, E. Ozols, G. Bumburs, O. Akmentiņš un A. Banga. No Austrālijas dziedonis E. Maršaus bija atsūtījis speciāluzrunu Bostonas jaunatnei un divas iedziedātas tautas dziesmas lentē. Varēja priecāties par rakstveida apsveikumiem, kas bija nākuši no tālās dzimtenes, bet arī no citām zemēm, to vidū no prof. J. Kugas, ideologa K. Lobes u.c. Tā šajās būtībā privātajās viesības iskanēja visas problēmas, kādas pašreiz māc mūsu tautu.

„Bija skaisti", atzina jaunieši, kas pirmoreiz atradās tādā pulkā. Daudziem šī diena atmiņā paliks ilgi un liks šo un to pārdomāt. Sākot ar ceremoniju dievnamā, visu norisi uzņēma filmā, un operātoru prožektori gaismu šķieda vēl tad, kad viesi jau sēdēja polonēzē, kuŗu vadīja deju grupas vadītāja L. Āboliņa.

Osvalds Akmentiņš

Fotografs Vilis Grāvītis ar iesvētīto dēlu Viesturu un dzīvesbiedri Hertu. Foto: V. Grāvītis

Bostonas latviešu ev.-lut. Trimdas draudzes 5. jūnijā iesvētītie jaunieši: no kreisās— Ilga Sisene, Daina Duļevska, Silvija Puķīte, Rasma Ķirkuma, draudzes mācītājs A. Galiņš, draudzes priekšnieks P. Skulte, Donāts Duļevskis, Tālis Krastiņš, Viesturs Grāvītis, Valdis Šķiltiņš un Uldis Liepiņš. Foto: V. Grāvītis

SAVIENOTAJĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas draudzes vasaras nometne Katskilu kalnos sāksies 4. jūlijā. Pirmajam periodam pieteikti 85 bērni, otrajam 122, trešajam 100 un ceturtajam 55. Vēl var bērnus pieteikt pirmajam un pēdējam periodam, kaut dažas vietas vēl iespējamas arī trešajā periodā.

ČIKAGA

● Aizvesto piemiņas dienu ar svinīgu aktu 11. jūnijā atzīmēja Čikagas latviešu nama telpās. Sirsnīgu svētbrīdi vadīja prāv. B. Baginskis, akta runu teica ČLOA priekšsēdis V. Landmanis. Pretkomūnisma komitejas priekšsēdis L. Neimanis nolasīja rezolūciju, kuŗu pēc piemiņas izsūtīja 26 Ilinojas valstsvīriem, kā arī visiem pasaules laikrakstiem. Koncerta daļā duetus dziedāja Marta Cakare un Vilma Landmane, klavierpavadījumus veicot I. Kolbergei.

● Čikagas latviešu ev.-lut. draudžu kopīgais aizvesto piemiņas dievkalpojums notika 14. jūnijā Morlanda luterāņu baznīcā. Sēru dienas 25. gadskārta bija pulcinājusi lielu skaitu baznīcēnu. Dievkalpojumā piedalījās māc. A. Rautenšilds, māc. G. Straumanis, spredīki teica māc. I. Kalniņš. Dziedāja Ciānas draudzes koris dir. E. Straumaņa vadībā, ērģeles spēlēja Valdis Treimanis.

● Čikagas latviešu organizāciju apvienība pārdzīvoja krizi, kad gadskārtējā sapulcē ilggadējais priekšsēdis Valdis Landmanis pēkšņi atteicās kandidēt. Tā kā divi uz vietas izraudzītie kandidāti nedabūja balsu vairākumu, pēc sēdes pārtraukuma nolēma pagarināt pašreizējās valdes pilnvaras uz vienu gadu.

● Par Apspiesto tautu nedēļas rīcības komitejas priekšsēdi Čikagas pilsētas galva R. Delijs šogad izraudzījis ČLB pr-ku V. Viksniņu. 16. jūlijā paredzēta liela Apvienoto tautu nedēļas parāde, kuŗai par goda priekšsēžiem aicināti Ilinojas gubernātors Kerners, Čikagas pilsētas galva Deilijs, senātori Dagless un Dirksens. Parāde beigsies Granta parkā, kur par galveniem runātājiem aicināti viceprezidenta Hamfrijs, senātors Lauše un Apspiesto tautu nedēļas komitejas priekšsēdis visu ASV mērogā prof. L. Dobrianskis no Vašingtonas, tāpat Amerikāņu leģiona komandieris J. Merfijs. Gājienam jāsapulcējas plkst. 11.30 State un Wacker ielu stūrī. Tautiešiem lūgti ierasties iespējami lielākā skaitā un, ja vien iespējams, tautas tērpos. Organizācijas, kas vēlas piedalīties kā atsevišķas vienības, lūgtas pieteikties pie gājiena vadītāja V. Lagzdiņa (425 Elm St., Glenview, Ill.). Turpat pieteicami karogi, plakāti un valējās automašīnas. Čikagieši labprāt redzētu šai parādē piedalāmies arī latviešu pārstāvjus no apkārtējām pilsētām.

● Tā kā Apspiesto tautu nedēļas rīkošana, tāpat citi pretkomūnisma pasākumi prasa līdzekļus, ČLOA kopā ar pretkomūnisma komiteju izsūtījusi ziedojumu vākšanas lapas cerībā, ka sabiedrība sapratīs šo nopietno vajadzību un neliegs savu atbalstu. Bez līdzekļiem šai pašā lapā lūgti tautiešu padomi un ieteikumi turpmākam darbam.

DETROITA

● 70 mūža gadu slieksni 8. jūnijā pārkāpa nenogurstošais sabiedriskais darbinieks Otto Eliņš, kas dzimis Codes pagastā, pirmā pasaules karā bijis latviešu strēlnieku cīņu līdzgaitnieks un turpinājis karavīra gaitas Latvijas atbrīvošanas cīņās. Karavīra svārku viņš nenovilka arī miera laikā, dienēdams Latvijas armijā un vēlāk Latviešu leģionā. Gavilnieks rosīgi darbojies latviešu sabiedriskā dzīvē kopš ierašanās ASV 1951. gadā. Kopš latviešu nama fonda nodibināšanas ir tā priekšsēdis. Darbojies Sv. Pāvila draudzes padomē par sekretāru un ir ilggadējs LAD revīzijas komisijas loceklis, arī bēru fonda un DV apvienības valžu loceklis un Latviešu strēlnieku kopas Detroitā sekretārs. Gavilnieku 11. jūnijā viņa dzīvesvietā sveica Sv. Pāvila draudzes māc. V. Liventāls ar svētbrīdi, draudzes vārdā pasniedzot Bībeli. No strēlnieku kopas sveicienus nodeva pr-dis J. E. Bērziņš, bet no DV apvienības pr-dis A. Tīdemanis, valdes, revīzijas komisijas un vanadžu priekšnieces vārdā pasniedzot aploksni, no LAD sveica tās priekšsēža vietnieks V. Ceplēvičs.

P. Z.

ROČESTRA

● Nule vidusskolu beigušais Zigurds Pilskalns brīvprātīgi pieteicies karadienestam flotes kājniekos (Marines), kur viņam jāierodas jau 30. jūnijā.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSAJIET VELTI IEĻ. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Broadview: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar pagrabā izbūvētu dzīvokli, 2 vannas istabas, 2 virtuves, garāža. Kopējā cena $20.500; iemaksa $5.000.-.

St. Clair — O'Connor Dr.: Atsevišķa 2 stāvu 8 istabu dubultķieģeļu māja ar pagrabā izbūvētu apūtas telpu, 3 vannas istabas, 2 virtuves, privāts iebraucamais ceļš. Kopējā cena $20.500.-, iemaksa $4.000.-.

Avenue Rd. — Lawrence: Atsevišķs 5 istabu bungalovs, eļļas apkure, iebraucamais ceļš. Kopējā cena $16.900.-, iemaksa $2.900.-.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 9 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISA PILSĒTA.

PIEMINEKĻI
Īgauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (stārp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1286.
Kvalitātes darbs un ciropiešu meti.

KANADAS BAZNĪCAS

Lūdzu klausaities latviešu pulstundu „Brīdis ar Dievu" sestdienā 11. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Očavas raidītājs. Tālrunis 231 — 4219 A. Lakāmanis, 103 Dorset Rd., Scarborough.

TORONTO

Bisk. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

26. jūnijā plkst. 11 no rīta Jāņa Kristītāja dienas dievkalpojums.

3. jūlijā plkst. 11 no rīta dievkalpojums dievnamā. Pēcpusdienā Saulaines nometnes atklāšana.

10. jūlijā plkst. 10.30 no rīta dievkalpojums Saulainē pie kapa viru pieminekļa.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX9-3581 Toronto Sv. Andreja baznīcā.

26. jūnijā, plkst 11 Jaunatnes iesvētes dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 931 Danforth Ave.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

26. jūnijā, plkst. 5 p.p. dievkalpojums.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 20 Academy St., Apt. 8, St. Catharines, Ont., tel. MU 5 - 5068.

Londonas latviešu ev. - lut. draudze Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

10. jūlijā, pl. 1.45 p.p. jaunatnes iesvētību dievkalpojums ar dievgaldu. Viesis māc. A. Briedis no Toronto un draudzes mācītājs J. Prauliņš. Dziesmu lapiņas.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīca 589 Portage Road.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 5498 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU9-3224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

26. jūnijā plkst. 1.30 dievkalpojums.

Prāv. Viesturs Sēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484-8894. Sv. Pāvila ev. lut. latviešu draudze Montrealā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones ikārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

„Sonteina no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p.p. uz viļņiem 1270. Adrese: P.O. Box 285, Station „K" Toronto 12, Ont

ASV BAZNĪCAS

ŅUJORKA

26. jūnijā dievkalpojumi: pl. 11 Jonkeru baznīcā māc. R. Zariņš; pl. 2 Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš, pl. 11 pirmais dievkalpojums draudzes lauku īpašumā. — māc. A. Ozols.

ČIKAGA

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1649 So. 11th Ave., Meivudā.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 3015 W. Ferdinand St.

26. jūnijā, pl. 10 no rīta dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. A. Rautenšilds.

AURORA (ILL.)

420 Dawnaru Plaza, Mūsu Pestītāja baznīcā.

26. jūnijā, pl. 3 pēcp. dievkalpojums. Māc A. Rautenšilds.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārza. Bannicas, skolas un grāmatu galds tel. WA 2 - 2246. Māc. V. Livontālis, tālr. WE 3 - 9339.

26. jūnijā dievkalpojums Detroitā nenotiks. Plkst. 12.30 būs dievkalpojums skautu un gaidu nometnē Highland Recreation Area.

3. jūlijā, plkst. 11.00 dievkalpojums.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā, 1361 Pauline Blvd.

BOSTONA

Bostonas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze 4965 Washington St., Apt.201, West Roxbury, Boston, Mass. 02132. Telef. 327-5788. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 11 draudzes baznīcā 41 Highland St., Roxbury. Māc. K. Kampe.

3. jūlijā Trīsvienības dr. baznīcā, 41 Highland St., Roxbury, dievkalpojuma nebūs.

OKLENDA

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

3. jūlijā, plkst. 2 jauniešu iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 45 un H ielā.

26. jūnijā, plkst. 11 dievkalpojums.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

9. jūlijā pl. 6 vakarā dievkalpojums. Māc. G. Kness - Knezinskis.

MŪSU LAIKRAKSTA
atsevišķi
numuri dabūjami
Toronto latviešu
veikalos.

FRANK VASSBA
ADVOKĀTS - NOTARS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

HOLLAND MARSH
Pārdodams 25 akru zemes gabals dārziem.
Var dabūt arī 5 akru zemesgabalus.
Lūdz zvanīt Mr. Nick 922—8664, Toronto.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

ATMIŅAS PAR DRAUGU

(Pārnesums no 3. lpp.)

vīrus, kas bija pratuši saraust prāvas bagātības, bet, nedienām uznākot, atteikušies palīdzēt mazajam biedram. Emīls minēja arī vairāku bijušo direktoru vārdus, pie kuru durvīm šai laikā veltīgi klauvējis.

Vēlāk Skujenieku pieņēma darbā „Rīta" redakcijā. Viņš atzinīgi atsaucās par nelaiķi redaktoru A. Klāvsonu, bet par vienu izdarību gan uz viņu bija visu laiku pikts. Kā jau tajā laikā pieklājās, arī Skujenieks bija sekojis K. Ulmaņa Draudzīgajam aicinājumam un ziedojis savai pirmajai skolai dažas grāmatas. Klāvsons no šī fakta bija „iztaisījis mazu politisku sensāciju, uzliekot kādā „Rīta" nu murā ziedojumu kvitējumiem lielu virsrakstu, ka kādreizējais „Sociāldemokrata" redaktors ziedo Draudzīgajam aicinājumam.

„Pēc tam agrākie sociāldemokratu draugi sāka uz mani šķībi skatīties," atzinās Emīls. Vai nu šis ziedojums un tā plašā publikācija, vai arī paša Emīla skumjā pieredze ar partijas dižvīriem pirmajos mēnešos pēc 15. maija bijuši iemesli, kādēļ viņš no sociāldemokratiem attālinājies, to nezinu un viņam arī neprasīju, bet kamēr dzīvoju ar viņu „Saules" nometnē, Emīls ar sociāldemokrātu vadoņiem nekādus sakarus neatjaunoja, bet par daudziem gan labprāt milēja pairoņizēt. Atzinīgi viņš vēr tēja un atsaucās vienīgi par F. Cielēnu, V. Bastjāni, V. Grēviņu un Kr. Eliāsu.

„Es jau formāli esmu katolis, bet pēc savas pārliecības gan vairāk dievturis," viņš man kādreiz Berlīnē izteicās.

Emīls piederēja tiem, kuŗus mēdzam saukt par sirds un dvēseles cilvēkiem. Viņš neturēja ilgi jaunu prātu, piedeva arī tiem, kas kādreiz bija pāri nodarījuši vai tīši un netīši bremzējuši viņa karjēru. Dažos posmos dziļa traģisma pilna bijusi arī viņa personīgā dzīve, un „Saules" nometnē viņš man kādreiz uzticēja visai intimus savas dzīves traģikas noslēpumus, bet — vai nu tas viss jāstāsta tālāk!

ASV dzīves periodā ar Emīlu reizēm apmainījos vēstulēm, čet ras reizes tikāmies personīgi. Čikagas dziesmu svētku laikā bija tik daudz runājamā, ka, starpbrīdim beidzoties, negājām klausities pāris dziesmu. Jaukas bija preses laužu pulkā pavadītās draudzības stundas Indianapoles dziesmu svētku laikā! Kāda Klīvlendā notikuša ALAs kongresa laikā paliku tur vienu dienu ilgāk, lai varētu izrunāties ar Emīlu. Kā šodien redzu viņu mūsu pēdējās tikšanās reizē — Klīvlendas dziesmu svētku ballē pie preses galda. Apmeties diezgan apaļīgs, uzaudzinājis smukas ūsas, kas viņa sejai piedeva itin cienīgu „paskatu", omulīgi smaidīdams un asprātības bārstīdams, Emīls rīkoja un diriģēja „darba kārtu", bet man gan paklusām pačukstēja, ka reizēm streikojot veselība. Bet vai nu tādās reizēs laiks runāt par veselības problēmām!

Dzīvi un cilvēkus Skujenieks vēroja ar asu vērtētāja skatienu, arī ar skepsi un reizēm neslēptu ironiju; bija arī labs raksturu pazinējs un novērotājs. Viņš nemīlēja liekuļus un frāžu varoņus, kādi vairumā saradās pirmajos pēckaŗa gados. Draudzībā uz viņu varēja paļauties: viņš turēja „draugu kanti". Par to pārliecinājos dažādās ciņās, kādas reizēm uzliesmoja starp „Trimdas" redakciju un dažām personām, kam gan milēja skaļi balamutēt par demokratiju, bet tai pašā laikā centās diktātoriski noliegt redakcijas demokratiskās tiesības — kritizēt amatviru pagreizās izdarības.

Sirsnīgs un jautrs Skujenieks bija bohēmiskā sabiedrībā. Viņš bija nepārspējams asprātības un aforismos! Emīls nekad nepalika „atbildi parādā"; ja nespēja ātrumā pats formulēt, viņam allaž prātā bija kāds gadījumam piemērots aforisms vai citāts, arī raksturīgs anekdots. Viņam labi padevās arī asprātīgas „rīmes" un humoristiski draugu un pazīņu raksturojumi. Man vēl saglabājusies kāda Skujenieka sacerēta „galda dziesma" no „Saules" nometnes un „Trimdas" redakcijas laika, kas beidzās ar meistarīgi tvertām rindām pašam par sevi:

Cits tevi mīl, bet cits tevi nemīl,
Tāds tavs liktenis —

Skujeniek Emīl!

Man gan radās iespaids, ka vairums, kas Skujenieku pazina, viņu tomēr — mīlēja.

LAI JUMS PIETIKTU

nedēļas nogalē...

Pārliecinieties, lai jums būtu pietiekami Molson Canadian nedēļas nogalē. Molson Canadian alus ir skaidrs un lielisks, speciāli brūvēts jūsu garšai. Priecājieties, baudot Molson Canadian . . . alus draugiem.

MOLSON'S
NEATKARĪGA ALUS DARĪTAVA
KOPŠ 1786. G.

Skaidiena

Dzīvas debates izraisījis strīds par „galotnēm" un „virsotnēm". Vai virsotnei var būt galotne? Kad pavaicāju draugam Urzam, viņš izskaidroja: „Ņemsim degunu par paraugu: normāli tam ir galotne, bet, ja pagadījies tāds mazliet uz augšu, tad tam ir virsotne." Vienalga, kalna vai koka gals: ja nav kārtīgs apakšgals, tad ikkuŗa virsotne agri vai vēlu nobrauks zemē. Gals vai negals? Par to var padomāt.

☆

Par Lautenbachu - Jūsmiņu stāsta:

Viņš Tērbatē lasījis lekcijas par latviešu valodu — latviski, bet Rietumeiropas 18. un 19. gadsimta literatūru — krieviski. Studentiem viņš ieteicis galvenokārt „klausities viņu pašu" un pārāk daudz nepaļauties uz grāmatām. Tā reiz studentēm viņš krievu valdā esot teicis: „Daž. manes lekcijas neklausās. Tas ir nepareizi. Jūs varat paļauties uz to, ko es jums saku, jo to es pats esmu izdomājis." Vecais Indriķis

Kur tu augi, tautu meita,
Ka es tevis neredzēju?

Nop. prec. nolūkā

vēlos iepazīties

AR TAUTIETEM LĪDZ 55 g. v.

Rakstiet lūdzu uz šīs av. kantori „KĀRLIM."

LATVIAN MUSIC

2 jaunas LP pirmklasīgā technikā

Iepazistieties, — un jūs kļūsit neķiŗami draugi!

LP14: Ādolfs Kaktiņš ar orķestri

Kas tie tādi. Lāčplēšiem. Dzimtene. Trubadūrs. Traviata. Nevis slinkojot un pūstot. / Baudi zaļo jaunību. Meldermeitiņa. Es dziļi glāzē ieskatījos. Fausts. Vai gudrās dabas mājiens. Laiks steidzas prom.

LPo29: Vīru un jaukti koŗi un solisti ar orķestri

Bērzs rudenī. Rūķiši un Mežavecis. Mežezers. Lūk, roze zied. Gana dziesma vasarā. / Skatat, laudis. Mīkla. Mākonitis un mākonīte. Vērsītis ābolā. Dace mazā mežā gāja. Karalis un bērzlapīte. Mēnestiņš meloja. Šūpuļdziesma.

Cena $6.00 plūs 30 c PST.

ŠĪS PLATES DABŪJAMAS

DVG RĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

25. jūnijā — pl. 6 vakarā Sidrabenē Līgosvētku sarīkojums ar B. Senkēvičas Jāņu lugu H. Miķelsona režijā; pēc tam deja.

25. jūnijā — pl. 7 vak. Mežciemā līgošana, ugunskurs un deja.

24. jūlijā — pl. 9 rītā bērnu svētki Sidrabenē.

29. jūnijā — pl. 7 vakarā Sv. Jāņa baznīcā Martas Tūteres audzēkņu vakars.

30. jūnijā — pl. 7.30 vakarā Veras Keišas klasiskā baleta skolas audzēkņu vakars Bickford Park High School auditorijā — 777 Bloor St. W. pie Christie Street.

6 augustā — pl. 12 dienā DV Toronto nod. meistarsacīkstes šaušanā medniekiu īpašumā Bērzainē.

20. augustā — DV Kanadā šaušanas meistarsacīkstes Bērzainē.

24. septembrī — Ņujorkas koklētāju un dziesmu ansambļa koncerts DV Toronto nod. sarīkojums.

1. oktobrī — Daugavas Vanagu sarīkojums „Zelta dukšts Latvijai".

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „LATVIAN LITERATURE?"

HAMILTONĀ

16. un 17. jūlijā — Jaunatnes un draudzības dienas.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss. .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

25. jūnijā notiks
Līgo svēt
Programmā: B. Se
„PĒDĒJAIS
Piedalās: M. Bērziņa, A. Bencon
K. Pavasars, A. Vītols, Ž. Zent
pavadījumā, kā arī viet
Režiju vada H. Miķelsons.
DEJA ar V. Griķa orķestri.
25. un 26. jūnijā turpat notiks
IZSTĀ
Visa Sidrabenes territorija ir sarīko
Līgotājus kuplā skaitā sag

VĒRTIGI UN IEVĒROJAMI IZD
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS, 1.
Aspazijas Raksti — DRĀMA—LIRIKA—PROZA
RŪDOLFA BLAUMAŅA 100 GADI, piem. izd. 112
K. Ieviņa romāni — CIŅA AR SIEVIETI .....
— SAULES DĀRZĀ .....
Gētes romāns — GARA RADINIEKI, I—III .
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNIC
491 College St., Toronto, Ont.

TORONTO PILSĒTA
1966. G. NEKUST
ĪPAŠUMU NODO
Sakarā ar Toronto pilsētas un apkārtnes kuma noteikumiem, Nr. 22851, nekustan nodokļi 1966. gadam noteikti, aplēses tiks atlikums maksājams:

	ceturtais maksājums	picktais maksājums
VISOS IECIRKŅOS	6. jūlijā	7. septembrī

Nekustamo īpašumu nodokļu aplēses tiks izsū cirkņos iepriekš vai tieši 22. jūnijā.

Nodokļu maksātāji, kuŗi nebūtu saņēmuši aplē minētā datuma, lūgti nekavējoties pieteikties pie informācijas galda pirmā stāvā vai arī pa tel vai arī rakstot Tax Collector, City Hall, Toronto.

Nodokļu maksājumus var izdarīt pilnos apmē ronto lielpilsētas bankā tikai iepriekš vai tieš tumos. (Bankas par šo pakalpojumu ņem mazu

Čekus un naudas pārvedumus var nosūtīt tie surer — City Hall, Toronto.

Runas stundas: no pl. 8.30 lidz 4.30 p.p. Sestdi

W. M
City T

JAUNĀKĀS SKAŅU PLA
„KOKLĪTES SKANĒJA"
Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansamblis. 21 dzi
T. Jaunzeme un A. Līdacis. ..... Mono $4.50
P. Geistauts — DZIEDU TEV
15 garīgas dziesmas. Mono $4.
Laimdotas Gleškes — LATVIEŠU TAUTAS
Kokles pavadījumā $5.50
Ontario provincē dzivojošiem 5% tirdzniecība
Dabūjamas DV GRĀMATNIC
491 College Street, Toronto 4, O

FABRIKAS IZPĀRDOŠANA! Sestdienās — 18. nijā un 2. jūlijā. LIELA I
uz bērnu apģērbiem — kleitām un blūzēm, kā a nām. PETITE ORIGINALS Ltd. 20. Maud St. 5. s 2-B (divi bloki rietumos no Spadainas — starp Adelaide). Brīva parkošana.

Vīru koŗa VIESTUR
33 RPM skaņu plate
21 DZIESMA — IEDZIEDĀTAS
1959. — 1965. GADAM.
Dabūjamas DV grāmatnīcā —
491 College St., Toronto 4.
Cena $4.50 + 3% tirdzniecības nod. Ontario

CIET PASI SAVUS IPAŠUMUS!

d. — Lawrence; Atsevišķs 5 istabu bun-
las apkure, iebraucamais ceļš. Kopējā
00.-, iemaksa $2.900.-.

GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ
S LIELĀ IZVĒLE VISA PILSĒTA.

kaidiena

ijis strīds dentiem viņš ieteicis galvenokārt
rsotnēm". „klausīties viņu pašu" un pārāk
galotne? daudz nepaļauties uz grāmatām.
m Urzam, Tū reiz studentēm viņš krievu
šim degu- voldā esot teicis: „Daži manas
ļi tam ir lekcijas neklausās. Tas ir nepa-
ijies tāds reizi. Jūs varat paļauties uz to,
am ir vir- ko es jums saku, jo to es pats
vai koka esmu izdomājis." Vecais Indriķis
apakšgals,
i vai vēlu *Kur tu augi, tautu meita,*
ai negals? *Ka es tevis neredzēju?*

Nop. prec. nolūkā

vēlos iepazīties

AR TAUTIETEM LĪDZ 55 g. v.

Rakstiet lūdzu uz šīs av.
kantori „KĀRLIM."

skaļi bala- padevās arī asprātīgas „rīmes"
, bet tai un humoristiski draugu un pazi-
iktātoriski ņu rakstūrojumi. Man vēl sagla-
okratiskās bājusies kāda Skujenieka sace-
atviru pa- rēta „galda dziesma" no „Saules"
nometnes un „Trimdas" redak-
cijas laika, kas beidzās ar meis-
tarīgi tvertām rindām pašam
par sevi:

Cits tevi mīl, bet cits tevi nemīl,
Tāds tavs liktenis —

Skujeniek Emīl!

Man gan radās iespaids, ka
vairums, kas Skujenieku pazina,
viņu tomēr — mīlēja.

Skujenieks
rībā. Viņš
rātības un
d nepalika
nespēja āt-
iņam allaž
umam pie-
citāts, arī
iņam labi

IAN MUSIC

LP pirmklasīgā technikā

— un jūs kļūsit neķērami draugi!

Ādolfs Kaktiņš ar orķestri

šiem. Dzimtene. Trubadūrs. Traviata. Nevis
. / Baudi zaļo jaunību. Meldermeitiņa. Es
s. Fausts. Vai gudrās dabas mājiens. Laiks

n jaukti koŗi un solisti ar orķestri

ši un Mežavecis. Mežezers. Lūk, roze zied.
ā./ Skatat, laudis. Mīkla. Mākonītis un mā-
lā. Dace mazā mežā gāja. Karalis un bērz-
meloja. Šūpuļdziesma.

ena $6.00 plūs 30 c PST.

S PLATES DABŪJAMAS

RĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

rīkojumu kalendārs

karā Sidra-
rikojums ar
ugu H. Mi-
tam deja.
. Mežciemā
un deja.
bērnu svēt?

karā Sv. Jā-
as Tūteres

vakarā Ve-
baleta sko-

palīdzēt,
Vai Jūs
ēm uzdā-
. Rubuļa
ATURE?"

las audzēkņu vakars Bickford Park High School auditorijā— 777 Bloor St. W. pie Christie Street.

6 augustā — pl. 12 dienā DV Toronto nod. meistarsacīkstes šaušanā mednieku īpašumā Bērzainē.

20. augustā — DV Kanadā šaušanas meistarsacīkstes Bērzainē.

24. septembrī — Ņujorkas koklētāju un dziesmu ansambļa koncerts DV Toronto nod. sarīkojums.

1. oktobrī — Daugavas Vanagu sarīkojums „Zelta dukāts Latvijai".

HAMILTONĀ

16. un 17. jūlijā — Jaunatnes un draudzības dienas.

stam LATVIJA AMERIKĀ
ege Street, Toronto 4, Ont.
man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
.....
.....
Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50
par gadu.

25. jūnijā notiks gadskārtējie

Līgo svētki SIDRABENĒ

Programmā: B. Senkēvičas Jāņu uzvedums „PĒDĒJAIS VIESIS"

Piedalās: M. Bērziņa, A. Bencone, A. Cers, M. Ķuze, J. Puriņš, K. Pavasars, A. Vītols, Ž. Zentiņš, Diždancītis A. Semenova pavadījumā, kā arī vietējo koŗu dziedātāji.

Režiju vada H. Miķelsons. Uzveduma sākums pl. 18.00.

DEJA ar V. Griķa orķestri. TRADICIONĀLĀ UGUŅOŠANA

25. un 26. jūnijā turpat notiks māksl. J. ZUNTAKA GLEZNU IZSTĀDE.

Visa Sidrabenes territorija ir sarīkojuma vieta. Ieeja $1.50

Līgotājus kuplā skaitā sagaida SIDRABENES PĀRVALDE

VĒRTĪGI UN IEVĒROJAMI IZDEVUMI

LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS, 1.—6. sēj. @$7.80
Aspazijas Raksti — DRĀMA—LIRIKA—PROZA .....@ 8.60
RŪDOLFA BLAUMAŅA 100 GADI, piem. izd. 1120 lapp. 12.60
K. Ieviņa romāni — CĪŅA AR SIEVIETI 4.40
— SAULES DĀRZĀ 5.60
Gētes romāns — GARA RADINIEKI, I—III 4.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA,
491 College St., Toronto, Ont.

TORONTO PILSĒTAS

1966. G. NEKUSTAMO ĪPAŠUMU NODOKĻI

Sakarā ar Toronto pilsētas un apkārtnes nodokļu likuma noteikumiem, Nr. 22851, nekustamo īpašumu nodokļi 1966. gadam noteikti, aplēses tiks izsūtītas un atlikums maksājams:

VISOS	ceturtais maksājums	piektais maksājums	sestais maksājums
IECIRKŅOS	6. jūlijā	7. septembrī	19. oktobrī.

Nekustamo īpašumu nodokļu aplēses tiks izsūtītas visos iecirkņos iepriekš vai tieši 22. jūnijā.

Nodokļu maksātāji, kuŗi nebūtu saņēmuši aplēses tūlīt pēc minētā datuma, lūgti nekavējoties pieteikties pilsētas valdē pie informācijas galda pirmā stāvā vai arī pa telefonu 367-7115, vai arī rakstot Tax Collector, City Hall, Toronto.

Nodokļu maksājumus var izdarīt pilnos apmēros katrā Toronto lielpilsētas bankā tikai iepriekš vai tieši minētos datumos. (Bankas par šo pakalpojumu ņem mazu nodevu.)

Čekus un naudas pārvedumus var nosūtīt tieši City Treasurer — City Hall, Toronto.

Runas stundas: no pl. 8.30 līdz 4.30 p.p. Sestdienās slēgts.

W. M. Campbell,
City Treasurer.

JAUNĀKĀS SKAŅU PLATES

„KOKLĪTES SKANĒJA"

Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansamblis. 21 dziesma. Solisti:

T. Jaunzeme un A. Līdacis. ..... Mono $4.50; Stereo $5.50

P. Geistauts — DZIEDU TEV . . .
15 garīgas dziesmas. Mono $4.50

Laimdotas Gleškes — LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS
Kokles pavadījumā $5.50

Ontario provincē dzīvojošiem 5% tirdzniecības nodoklis.

Dabūjamas DV GRĀMATNĪCĀ,
491 College Street, Toronto 4, Ont.

FABRIKAS IZPĀRDOŠANA! Sestdienās — 18. jūnijā, 25. jūnijā un 2. jūlijā. LIELA IETAUPĪŠANA uz bērnu apģērbiem — kleitām un blūzēm, kā arī kleitu drānām. PETITE ORIGINALS Ltd. 20. Maud St. 5. stāvā, Toronto 2-B (divi bloki rietumos no Spadainas — starp Richmond un Adelaide). Brīva parkošana.

Vīru koŗa VIESTURS

33 RPM skaņu plate

21 DZIESMA — IEDZIEDĀTAS NO 1959. — 1965. GADAM.

Dabūjamas DV grāmatnīcā —

491 College St., Toronto 4.

Cena $4.50 + 3% tirdzniecības nod. Ontario prov.

OPTIKIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

IZMANTOJIET IZDEVĪBU UN IZVĒLIETIES KĀDU NO ŠĪM PLATĒM, JO TĀS IR BEIDZAMĀS.

1002 KALVIS, vīr. dubultkv. ..... 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Es zinu. J. Norviļa — Vasara; Noriet saule vakarā. J. Cīruļa — Aun, meitiņa, balti kājas. E. Melngaiļa — Rudenī.

1004 B. PIEKALNĪTIS, bass ..... 45 RPM $2.00
J. Vītola — Mana kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B. Skultes — Sapņu zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam lielķēniņa dēli.

1005 V. SALNA, tenors ..... 45 RPM $2.00
Atmiņas — Angļu valsis. Toreiz — tango.

1006 KALVIS, vīr. dubultkv. ..... 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Balsis. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes; Ganiņš biju. M. Hermann — Tuljaks.

1007 KALVIS, vīr. dubultkv. ..... 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vītola — Nakts; Mežezers.

1008* DZIESMU VAIROGS, j-koris ..... 33 RPM $6.00
T. Ķeniņa kantāte — Kurzemes kareivis. J. Vītola kantāte — No atzīšanas koka. Ad. Ābeles — Dieva gādība. A. Kalniņa — Nakts dziesma. E. Melngaiļa — Mūsu Tēvs debesīs. Solisti: A. Rušēvics un J. Kļaviņš. Pie ērģelēm prof. Ād. Ābele.

1012 II LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI KANADĀ 33 RPM 12" plate $6.00
Koncerta tiešs ieskaņojums!
A. Jurjāna — Mūsu Tēvs debesīs. T. Ķeniņa — Dieva kalpa vakars. J. Cīruļa — Sirds tik grūta. J. Zālīša — Ceļš uz dzimteni. A. Kalniņa — Imanta. E. Dārziņa — Ciānas bērni. V. Ozoliņa — Dzērves un ērglis. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes. J. Kalniņa — Arājiņi, ecētāji. H. Pavasara — Apsegloju biržu sesku. A. Feila — Div' pleviņas es nopļāvu. E. Freimanes — Pilna upe baltu ziedu. J. Norviļa — Ik rītiņu saule lēca. J. Graubiņa — Trīcēj kalni. E. Melngaiļa — Jāņu vakars. J. Vītola — Uguns milna; Beverīnas dziedonis. Šīs plates ietvere ir izveidota kā vēsturisks dokuments, kas ietver sevī daudzus lielā notikuma faktus.

1015 TORONTO LATV. TAURU ORĶ. ..... 45 RPM $2.00
Marši: Rīga dimd, Pūt vējiņi, Seši mazi bundzenieki. Tautas valsis.

1018 DUETI — V. SALNA un J. KLAVIŅŠ. ..... 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Latvietim. A. Žilinska — Karogs

1019 TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE, sopr. 45 RPM $2.00
J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis kumeliņš. V. Dārziņa — Man māmiņa tā glabāja; Man deviņi rožu dārzi.

1020* THE LATVIAN TRIO ..... 33 RPM $5.00
E. Freimaņa — Menuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. K. Lesiņa — Agitato. J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa — Raibie cimdi. V. Ziedoņa — Svita „Sena Teika."

1021* KALVIS, vīru dubultkvartets ..... 33 RPM $5.00
E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies irae; H. Pavasara — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Cīruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk rozes zied. A. Valles — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa — Kaŗš.

1022* LIGO, jaukts koris DAINA ..... 33 RPM $5.00
E. Freimane — 13 līgo dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Švāgera meitiņa. E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' prasa smalku tīklu; Dziedātāja līgaviņa.

TAUTAS DEJAS, Skaņu studija DAINA orķestra izpildījumā ..... 45 RPM $2.00
1024 Andžiņš. Mugurdancis.

1028 V. SALNA, tenors ..... 45 RPM $2.00
Alfr. Matisona — Dzimtene; Pavasars.

1026 A. BALODIS, baritons, orķ. pav. ..... 45 RPM $2.00
Pasaciņa — tango. Daiļā meitiņ — valsis.

DABŪJAMAS

DVG RĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

MOON LITE VILLA
Tel: Area code 705 887-5042
ROSEDALE, Ont., Kanada.

IZĪRĒJAMAS ISTABAS VASARNIEKIEM

BALSAMA EZERS ar neskaitāmām salām runā savu pievilcīgo valodu. Ezerā tīrs pamats un sevišķi bērniem droša peldēšanās.

MAKSĶERNIEKIEM paradīze — maskiji, pikreļi un basi.

Ielūdz M. VESTFĀLE, E. BĀLIŅŠ un K. MAJORS

Tuvākai informācijai zvanīt vakaros: 239—3767.

KĻŪVĀT 21 GADU VECS?

Kad esat sasniedzis 21 gadu vecumu, jūs vairs netiekat ieskaitīts savu vecāku veselības apdrošināšanas polisē. Lai būtu apdrošināts, jums pašam 30 dienu laikā jāizņem personīgā polise. Attiecīgā veidlapa saņemama bankās, slimnīcās vai arī Ontario Hospital Services Commision.

TIKKO SALAULĀJĀTIES?

Tagad jūsu veselības apdrošināšanas polisei jāsedz abi: vīrs un sieva. Paziņojiet par pārmaiņām ģimenes stāvoklī savai darba vietai vai arī, ja abi maksājiet tieši, — komisijai.

MAINĪJĀT DARBA VIETU?

Lai paturētu apdrošinājumu, ievērojiet instrukcijas Hospital Insurance Certificate of Payment 104. veidlapā. Darba devējam jums tā jāiedod, kad atstājat darbu.

Jūsu ONTARIO HOSPITAL INSURANCE plāns

Ontario Hospital Services Commission
Toronto 7, Ontario

VAJADZIGI

mašīnisti un bench fitters

WEST — END
MACHINERY
MANUFACTURER

Lūdz zvanīt 233—3265, Toronto.

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251.

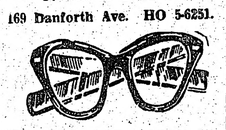

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOSANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI. Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4—1403, Toronto

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Tautieši! Ievērojiet!
ALEKSANDRA GUGĀNA DARINĀTĀS ROTAS LIETAS
jūs varat apskatīt un pirkt Toronto centrā
DV Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Klavieŗu skaņdarbi	$5.80
Andr. Johansons — Rīgas svārki mugurā, atceres	4.50
Art. Voitkus — Mēs gribam būt mājās, rom.	4.80
Aina Zemdega — Basām kājām, dzej.	3.20
T. Ķikauka — Tramvajs tuksnesī, stāsti	4.00
Tēvzemes brīvībai un kultūrai, 1. Kult. darb. kongr.	$2.50
K. Stalšāns, Krievu ekspansija un rusifikācija Baltijā laikmetu tecējumā	$5.00
A. Konte — Pasaules dalīšana	$4.50
E. F. Šēfers — Likteņgās 13 dienas	$4.50
A. Niedra — Meža jaunava, stāsti	$3.75
O. Liepiņš — Vēlā liesma, romāns	$3.75
A. Niedra — Mēža jaunava, stāsti	$3.75
O. Liepiņš — Vēlā liesma, rom.	$3.75
K. Kāre — Kailie krasti, dzeja	$4.40
Ing. Vīksna — Es saku paldies, dzeja	$2.75
E. Pērkone — Skaistuma noslēpums	$4.75
J. Kārkliņš — Pūcesspiegelis I d.	$7.00
J. Medenis — Mīkelnīcas, dzej. izlase	$3.00
P. Aigars — Raksts ozola mizā, dz.	$3.00
Prof. J. Vītola — 10 Solo dziesmas klav. pavad.	$4.00
A. Niedra — Trīs laimes meklētāji, rom.	$4.00
Ed. Vilde — Rūgtā laime, rom.	$3.80
G. Janovskis — Pār Trentu kāpj migla, rom.	$4.50
I. Gubiņa — Gandrīz karaliene, rom.	$4.00
A. Dziļums — Aklā ezera velns, rom.	$5.00
P. Karells — Barbarossa	$7.00
Aspazija — Drāma	$8.60
Aspazija — Lirika	$8.60
Aspazija — Proza	$8.60
ĀBECE — lasāmgrāmata I klasei	$3.00
Latvju dziesmas ar notīm	$4.80
Mazais katechisms	$0.50
Anšl. Eglītis — Pēdējais raidījums, rom.	$4.50
Anšl. Eglītis — Sveiciens Olīļai Ozo	$5.00
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
I. Grebzde — Māsas, rom.	$6.00
Rembrants — Dzīve un darbi	$6.80
J. Konters — Vīri un sievas, puiši un meitas, parunas, miklas un sakāmvārdi	$2.80
Ģen. O. Dankers — Lai vēsture spriež tiesu, atmiņas	$4.50
A. Šilde — Bez tiesībām un brīvības	$7.50
A. Bērziņš — Unpunished Crime	$6.75
Dz. Zeberiņa — Cepumi — kā nekad!	$5.50
H. Bells — Biljards pusdesmitos, rom.	$4.00
G. Janovskis — Bez ceļa, impresijas	$8.50
B. Grunde — Saules un sala grāmata, pasakas ar M. Kovaļevskas illustrācijām	$3.80
T. Krūka — Silaines mežs runā, pasakas ar A. Robežgruntnieces illustrācijām	$2.80
E. Ķezbere — Koncerts, dzejoļi	$3.60
B. Senkēviča — Zeme un jūs, dzeja	$3.00
J. Kārkliņš — Pūcesspiegelis II d.	$5.00
J. Rainis — Jāzeps un viņa brāļi, angļu v.	$5.50
M. Ausala — Patiesības vīns, dzej.	$3.50
N. Kalniņš — Laipu licēji, rom.	$5.50
Latvijas universitāte	$7.50
A. Apse — Klosterkalns, stāsti	$3.60
E. Lēmane — Suņa roze, stāsti	$3.50
E. Dunsdorīs — Saktu stāsti, vēst.	$4.00
J. Norvilis — Garīgu koŗa dziesmu krājums	$1.75
Elv. Leja — Tuksneša augs, dzejoļi	$3.80
A. Zīlīte — Miklas un pasakas	$3.00
Prof. Dr. P. Jurēvics — Idejas un izsteniba, esejas	$6.00
Latvju raksti I d.	$37.50
Latvju raksti II d.	$37.50
4. Latviešu Dz. Svētku Kanadā — albums	$8.00
A. Prieditis — Ķiniešu lirika	$3.20
V. Hermane — Ēnu robežās, stāsti	$3.20
J. Vanags — Skumju mētelis, dzeja	$3.00
J. Simsons — Vorkutas gūstekņa stāsts	$6.50
Vincs Ramons — Putekļi sarkanā rietā, romāns	$4.50
K. Ķezbers — Dr. Applebija kalpi, stāsti un noveles	$4.00
Latviešu tautas teikas un pasakas IV sēj.	$7.80
Latviešu tautas teikas un pasakas V sēj.	$7.80
K. Ieviņš — Saules dārzā, rom.	$5.60
Bīsk. A. Lūsis — Redziet, kāds cilvēks—kāda Dievs	$3.25
A. Rasa — Uz ķēniņa zemi, atm.	$3.75
Ģen. K. Goppers — Krusttēvs Oskars, atm.	$1.60
Z. Liepa — Vaŗa gredzens, dzejoļi	$3.50
Sak. V. Strēlerte — Paradīzes meklētāji	$8.00
Teodors Reiters un viņa koŗi	$6.00
Tā zeme ir mūsu	$5.50
Andrups un Kalve — Latvian Literature	$9.00
Andrups un Kalve — Latvian literature, br.	$7.00
A. Spekke — History of Latvia	$12.00
A. Speke — The Ancient Amber Routes	$6.00
A. Spekke — The Ancient Amber Routes, br.	$5.00
Arn. Spekke — The Baltic Sea in Ancient Maps	$14.00
Arn. Spekke — Baltijas jūŗa senajās kartēs	$6.00
Arn. Spekke — Dzintara ceļi	$8.50
Al. Liepa — Rīgas privātdetektīvi	$2.80
The Fallacy of Collective Farming	$2.00
Val. Krāslavietis — Ar laika degli	$3.00

DVG RĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

SPORTS

PĀRDOMAS PAR SPORTU UN PIENĀKUMA APZIŅU

Šī laikraksta sporta nodaļā jau vairākkārt lasīta doma, ka Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstes pamazām kļūst par farsu, ja ASV un Kanada nepiedalās ar pietiekamu sacensoņu skaitu. Tas pats attiecināms uz daudzām citām iecerētām plašāka veida sacīkstēm, kurās tad, par nožēlošanu, arvien jāatzīst, ka mūsu sporta dzīvē sāk trūkt pienākuma apziņas. Negribas pārmest, bet visvairāk sacītais tomēr attiecināms uz mūsu sportistiem ASV.

Arī šogad paredzētas Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstes vieglatlētikā, un daudzi jau tagad ar bažām jautā, vai šoreiz vispār vēl ieradīsies kāds ASV latviešu vieglatlētu pārstāvis... Pērn lielo ASV vieglatlētu saimi pārstāvēja tikai 3 atlēti. Vai trīs ASV latviešu sporta pārvaldes patiešām nespēj panākt stāvokļa uzlabojumu? Un kā uz šo jautājumu raugās ALAs sporta birojs, kas sportam piešķir arī līdzekļus? Skaidrs ir viens: ja no ASV nevar ierasties lielāks dalībnieku skaits, tad jāizbeidz šīs sacensības, kurās startē gandrīz vienīgi Kanadas latvieši, apzīmēt par Ziemeļamerikas meistarsacīkstēm, jo būtībā tās kļūst par otrām Kanadas latviešu meistarsacīkstēm vienā gadā. Kanadas vieglatlēti, pat slimi būdami (G. Gūtmane), mērojuši tālo ceļu uz ASV, lai piedalītos turienes latviešu rīkotajās sacīkstēs. Latviešu sporta apvienības Kanadā priekšsēdis J. Ādminis sportistiem pat uzticējis savu automašīnu, lai viņi varētu braukt uz ASV un aizstāvēt Kanadas latviešu godu. ASV latvieši, par nožēlošanu, šādu gribu nav apliecinājuši.

Līdzīgi iepriekšējiem gadiem, arī šogad Sidrabenē un Stofvillē risināsies latviešu vieglatlētikas sacīkstes, kurās izcīnāmas daudzas ceļojošas balvas. Bet atkal jautājums: vai visas šīs balvas to pašreizējie glabātāji arī savlaicīgi atsūtīs rīkotājiem? Vai atkal nenotiks tāpat kā pērnā gadā, kad LSAK priekšsēdim, uzvarētājus apbalvojot, bija jāsaka: „Balvu diemžēl nevaru pasniegt, jo iepriekšējā gada izcīnītājs to nav atsūtījis..."?

Toties patīkama ir ziņa, ka Saulaines pārvalde uzsākusi priekšdarbus sporta laukuma izbūvei. Ko domā darīt Sidrabenes pārvalde? Sidrabenē būtu vēlams uzlabot skrejceļus un lēkšanas bedres, lai sportisti neriskētu ar negadījumiem. Latviešu bērnu vasaras nometņu vadībām derētu arī padomāt par kāda jaunās paaudzes vieglatlēta piesaistīšanu par sporta nodarbību vadītāju, kas bērnus pareizi iepazīstinātu ar sporta elementārāko sportā.

R. K

BASKETBOLA un VOLEJBOLA TRENIŅI TORONTO

Sākot ar jūliju, Toronto latviešu YMCAs un Toronto LSK basketbolistu un volejbolistu treniņi notiks katru otrdienu no plkst. 7—10 vakarā Woodgreen Community Center vingrotavā — 835 Queen St. East. Jūlijā šai vingrotavā treniņi būs iespējami gan tikai labā laikā, bet lietainos vakaros vingrotava būs aizņemta un latviešu treniņstundas atkritīs. Toties ar augustu treniņi notiks rēgulāri jebkādos laika apstākļos.

Politiskās piezīmes

Irakas radio ziņo par jaunu noligumu starp atkal draudzīgām Ēģipti un Sīriju. Noligums saistīts ar vispārējo arabu apvienošanās mēģinājumu militāra konflikta gadījumā ar Izraēlu. Pēc sarunām Kairo un Damaskā panākta vienošanās, kuras rezultātā Sīrijā tiks izveidotas vismaz divas ēģiptiešu aviācijas bazes, kamēr Ēģipte solījusies apgādāt Sīriju ar dažādiem padomju ieročiem un kara materiāliem; ar tiem pašiem, kurus Nasers Sīrijai liedza 1961. gadā, kad pēdējā atšķēlās no Apvienotās arabu republikas.

Pagājušā februāra apvērsumā Sīrija pārgāja kreiso elementu rokās. Tie tagad apsolījuši Naseram parevidēt komūnistu rindas Sīrijas armijā, uzņemt atpakaļ par Ēģiptei izrādītām simpatijām no armijas izslēgtos Sīrijas virsniekus. Sniegt roku Sīrijai Naseru savas nesenās vizītes laikā pierunājis Pad. savienības ministru prezidents Kosigins, nemaz nepadomājot, ka tas varētu novest pie virsnieku apmaiņas Sīrijas armijā.

*

Apvienoto nāciju ģenerālsekretāra Utanta 5 gadu amata termiņš beidzas šāgada novembrī. Apvienotās nācijas prasīs termiņa pagarināšanu, kam neviens nepretosies, un Utants paliks amatā. Bet — vai ar līdzšinējām tiesībām un autoritāti? Jau nelaika ģenerālsekretāra Hameršelda laikā Pad. savienība centās panākt šī augstā amata sadalīšanu trim personām. Šī Maskavas doma šodien nav populārāka kā toreiz, bet krievi nekad nepadodas. Pad. savienība ir vienīgā lielvalsts, kas nav atklāti paziņojusi, kā izturēsies ģenerālsekretāra vēlēšanās. Vašingtona domā, ka tas darīts nolūkā radīt spiedienu pret visiem pārējiem, kas ģenerālsekretāra amatā grib paturēt burmieti Utantu. Par savu balsi Maskava grib izspiest koncesijas. Piemēram, ja ģenerālsekretāra amatu nevar sadalīt trim personām, tam var piekomandēt vairākus asistentus no dažādām pasaules daļām. Atsevišķos jautājumos, kā miera uzturēšanā un pārraudzībā, ģenerālsekretārs lēmumus varētu pieņemt vienīgi ar savu asistentu piekrišanu. Pad. savienība arī gribētu redzēt lielāka komūnistu valstu diplomātu skaita iesaistīšanu ģenerālsekretāriātā aizpildāmajos amatos.

☆

Pēc ļoti klusas un nedemonstratīvas sagaidīšanas Helsinkos, Pad. savienības ministru prezidents Kosigins uzsācis garāku sarunu virkni ar Somijas koalīcijas valdības prezidentu Kekonenu. Tiekot runāts gan par somu prezidenta proponēto no atomieročiem brīvo joslu Ziemeļeiropā (Somija, Zviedrija, Norvēģija un Dānija), gan arī par Vietnamas karu, ar kura gaitu Kekonenu pirms divām nedēļām personīgi iepazīstināja ASV ārlietu ministrs Rasks.

Interesanti atzīmēt, ka padomju prese, vismaz Kosigina vizītes laikā, cildināja cildināja sociāldemokratu vadīto Somijas koalīcijas valdību. Tikai jāatceras, ka 1958. gadā Pad. savienības diplomātiskā un saimnieciskā spiediena priekšā sabruka pēdējā Somijas valdība, kurā iegāja tradicionāli pretkomūnistiskie somu sociāldemokrati.

Mūsu mīļais

ATIS KRIEĶIS

šķīries no mums š. g. 17. jūnijā Montrealā.

Dziļās sērās

BEVERONIJAS KONVENTS

Prezidents de Golls Maskavā

Francijas prezidents de Golls uzsācis 12 dienu ilgu vizīti Pad. savienībā. Ģenerālis vēl nebija atstājis Parīzi, kad viņa viesošanos jau apzīmēja par vēsturisku, par vienu no nozīmīgākajiem notikumiem pēckara periodā. Vai de Golls devās iztirgot savu stāvokli Rietumeiropā? Kādēļ viņš īsti brauca uz Maskavu? Vai gribā vienalga par kādu cenu „atbrīvoties" no amerikāņiem?

Francija, kas tagad atrauj savus spēkus no NATO, jau ilgus gadus darījusi vairāk šīs organizācijas šķelšanai nekā visas pārējās valstis kopā, Grieķiju un Turciju ieskaitot. Francija grib atbrīvoties no ASV virskundzības Rietumeiropā un ir pārliecināta, ka eiropieši spēj savas problēmas risināt daudz labāk paši; ir arī pārliecināta, ka Eiropa var tikt galā ar savām problēmām bez Vašingtonas palīdzības un iejaukšanās. To savā pirmajā runā Maskavā prezidents de Golls arī nepārprotami pateica, prasot sarunas Rietumeiropas un Austrumeiropas starpā— bez ASV piedalīšanās. Ja nākamajās 11 dienās de Golls paspēs sarunāt vēl tikpat daudz Maskavai patīkamu lietu, viņa vizīte Kremlī tiešām kļūs vēsturiska... Laikā, kad komūnistiem draud „revolūcija" Varšavas paktā, de Golla vizīte nāk īstā brīdī. Maskavas dzīve ir burtiski mainījusies — kļuvusi franciska, sākot ar rakstiem laikrakstos un beidzot ar raidījumiem televīzijā. Visa padomju galvaspilsētas propagandas mašinērija pieskaņojusies Francijas prezidentam un neatlaidīsies, kamēr de Golls nebūs pateicis daudz tāda, ko pats vēlāk nožēlos. Bet — lai kā arī būtu — ģenerālis de Golls nu uzsācis savas personas iemūžināšanas odiseju Eiropas pēckara politikā: viņš vēlas būt tas ,kas bez ASV palīdzības atradis brīnumzāli šķeltās Eiropas sadziedēšanai. Liekas, viņš sevi saskata arī chitektu jaunai Eiropai.

Nedrīkst gan aizmirst, ka Pad. savienībai de Golls varbūt izdarījis arī vienu otru lāča pakalpojumu. Tā, piemēram, ar savu neatkarīgo rīcību un izstāšanos no NATO. Francijas prezidents līdzīgā virzienā ievadījis viena otra Varšavas pakta satelīta domāšanu. Franču ģenerālis grib pārraut saites ar ASV; Bulgārija, Rumānija un Ungārija gribētu izbeigt tām uzspiesto paktu ar Pad. savienību.

No Parīzes ziņo, ka Maskavas vizītes laikā no Francijas un Pad. savienības valdību galvām nekādus tālejošus plānus un vienošanos nesagaida. Krievi no de Golla gribētu izspiest piekrišanu dīvos jautājumos. Pirmkārt — panākt, lai Francija pašreizējās Eiropas valstu robežas uzskata par galīgām, ar ko būtu noslāpēta Rietumvācijas cīņa par zaudētajām territorijām Polijā. Otrkārt, Pad. savienība grib panākt, ka Eiropas drošība pārrunājama īpašā konferencē bez ASV piedalīšanās. Tā kā tam piekrīt arī Francijas prezidents, šai jautājumā domstarpību nebūs.

Maskava de Gollam sarīkoja grandiozu sagaidīšanu. Londona un Vašingtona notikumam seko ar ārkārtīgu interesi. NATO valstīm šis apciemojums var ļoti kaitēt, — var kaitēt arī Varšavas paktam. Maskavā, protams, runās arī par Vietnamu un atbruņošanos, bet, lai kādi sarunu temati arī būtu, de Golls par savas politiskās karjēras kalngalu saskata Rietumeiropas un Austrumeiropas izlīgšanu, visu veco konfliktu aizmiršanu.

Uz prezidentu de Gollu, kādreiz imperiālistu, diktātoru un koloniālistu, Pad. savienība liek ārkārtīgi lielas cerības, daudz ko tagad piedodot. Savā laikā Pad. savienība uztraucās, ka de Golla draudzēšanās ar Rietumvāciju ir nedemokratiska un nozīmē vēršanos pret Maskavu. Viņam pārmeta arī atomieroču ražošanu, kas, pašu krievu vārdiem runājot, domāta Francijas pozīciju stiprināšanai NATO.

Tā Maskava rīkoja grandiozu sagaidīšanu tam pašam de Gollam, par kuru tikai pirms 6 gadiem padomju prese šķendējās, ka viņš samazinājis naudas vērtību, palielinājis izdevumus militārām vajadzībām, bet pazeminājis sociālo apdrošināšanu; tam pašam de Gollam, kas Alžīrijā izdevis veselu virkni nedemokratisku likumu. Pad. savienības acīs vēl tikai pirms 6 gadiem de Golls bija ASV un Anglijas imperiālistiskās politikas atdarinātājs. Un tikai pirms 10 gadiem izdotajā padomju enciklopēdijā lasāms, ka de Golls ir reakcionārs, fašistu partijas vadītājs, monarchists un baznīcas piekritējs. Bet tagad Ļeņingradā uz valdības rēķina izremontēta un izkrāsota pilsētas vienīgā katoļu baznīca, kurā gaida ierodamies de Gollu...

No Rietumu viedokļa raugoties, prezidents de Golls Maskavas vizītei izraudzījis ārkārtīgi neizdevīgu laiku. Viņš sevi gluži nemanot iespēlē padomju propagandas rokās, kas viņa vizīti un nostāju pret NATO izmantos savā labā līdz pēdējai iespējai. Francijas prezidents sapņo par vienotu Eiropu. Maskavā viņš var sagaidīt tikai vislielāko pretimnākšanu, jo vienotas Eiropas doma ir vistuvākā arī Kremlim — vienota Eiropa no Urāliem līdz Atlantijas okeanam. Staļins jau bija fantastiski progresējis Eiropas apvienošanas īstenošanā, kad 1949. gadā steigā izveidotā NATO šo „apvienošanas" procesu apstādināja. To panāca ASV saimnieciskā un militārā palīdzība, to panāca amerikāņu atombumbu atbaidīšanas spēks. Francijas prezidentam būtu ieteicams atcerēties, ka Pad. savienības iecerētā „apvienotā Eiropā" Francija nefigurēs kā viena no Eiropas noteicējām.

Kā jau teikts, no de Golla vizītes nekādus nozīmīgus nolīgumus nesagaida, bet ļoti iespējams, ka Francijas prezidentu iepazīstina ar kādu slepenu Pad. savienības vēlēšanos. Krievi grib, lai de Golls atzītu pašreizējās Eiropas robežas par galīgām. Šai sakarā Maskava arī vēlētos, lai Francija atzītu Austrumvāciju. Ja de Golls sagaida Pad. savienības pretimnākšanu saviem grandiozajiem Eiropas plāniem, tad maza samaksa būtu tikai vietā. Un kas gan samaksai piemērotāks par Austrumvācijas valdības atzīšanu? Ar to visa Eiropas situācija pēkšņi parādītos jaunā gaismā. Savā manijā atbrīvoties no amerikāņiem un nostabilizēt Franciju par trešo pasaules lielvalsti un galveno Eiropā, de Golls jau paguvis izdarīt vienu otru neapdomību. Šai virzienā viņa karjēra patiesi var vainagoties ar panākumiem pašreizējā 12 dienu vizītē Pad. savienībā.

AKTUĀLAIS KARIKATŪRĀ

☆ Vankuverā streiko vairāk nekā piektā daļa Britu Kolumbijas arodapvienībā apvienoto strādnieku: ap 13.000 piekrastes mežstrādnieku, 1.500 Vankuveras pilsētas darbinieki un ap 700 Ziemeļvankuveras strādnieki un darbinieki. Pārējie mežstrādnieki nobalsojuši pievienoties streikam. Virsprokurors Arturs Višarts Sadberijā konservatīvo asociācijas sanāksmē izteicies, ka būtu ieteicamāk strādnieku un darba devēju disputus kārtot ar strādnieku vaditāju, advokātu un darba devēju pārstāvju padomes starpniecību, kas būtu jārada, jo daudzi strādnieku vadītāji domā, ka streiki jau kļūstot pārāk „vecmodīgs" paņēmiens disputu kārtošanai. Piebilstams, ka pag nedēļas nogalē arī Kanadas pasta darbinieku apvienības Toronto nozare atkal apsvērusi jauna streika iespēju un pieprasījusi ministra E. J. Bensona atkāpšanos.

☆ Jehovas liecinieki šai nedēļas nogalē ieradīsies Toronto savas pastāvēšanas lielākajā salidojumā. 50.000 dalībnieku Kanadas nacionālās izstādes laukumā sabrauks no ASV, Kanadas un vēl 14 valstīm. Piektdien Sanisaides peldbaseinā kristīšot ap 800 šīs sektas locekļu.

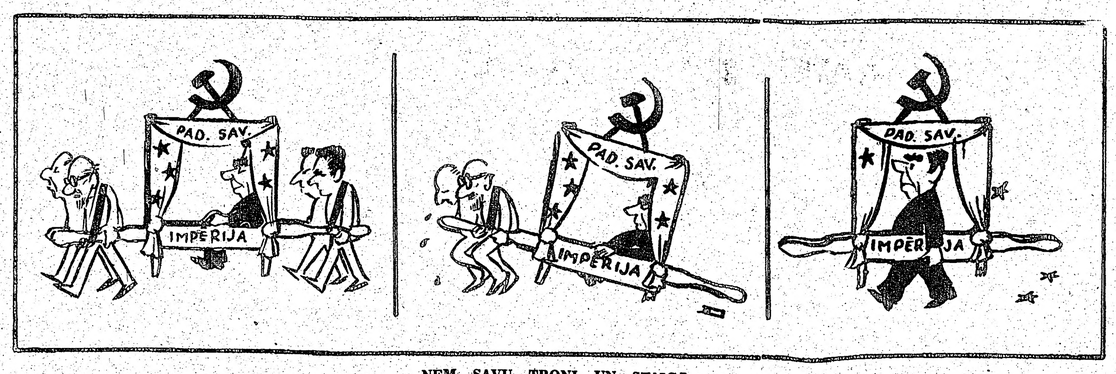

ŅEM SAVU TRONI UN STAIGĀ...

Pad. savienības vergu imperija sagrīlojusies, no tās Austrumeiropas satelītu saimes aizejot Albānijai un tagad dumpīgai kļūstot arī Rumānijai.

Ed. Kešāna karikatūra

Epizodi „ārpus programmas"

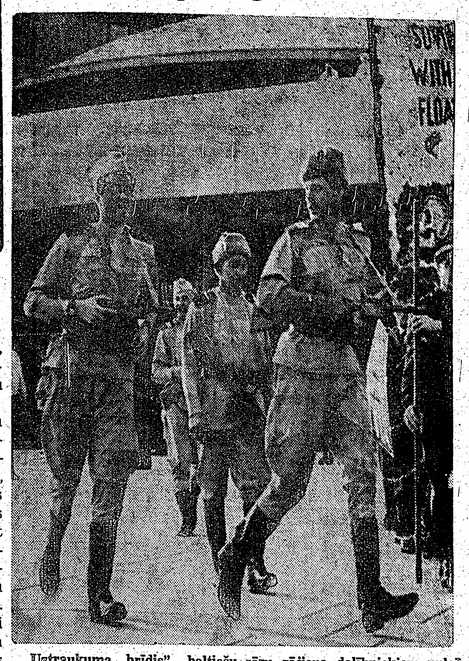

„Uztraukuma brīdis", baltiešu sēru gājiena dalībniekiem pulcējoties pie Toronto pilsētas valdes nama: ierodas „sarkanarmiešu" sardze, lai savā ziņā pārņemtu „deportējamos" baltiešus...

Ja Toronto ielās parādījušies „sarkanarmieši", tad nedrīkst trūkt arī kanadiešu policijas. Glābjoties no „sarkanarmiešiem", Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne atradusi glābiņu pie jātnieku policista...

„Ievirknēties gājienā tur..." Baltiešu sēru gājienu pie Toronto pilsētas valdes nama kārto gājiena organizētājs O. Perro (pa labi) un Kanadas DV priekšnieks E. Krūka.

uzņēmumā pa labi:

Patiešām, sarkanarmietis kas sarkanarmietis! Nav viegli pazīt akūderi un dziedoni Rūdolfu Purvu... Foto: J. Liģers